

Huvudman

Hvilan Utbildning AB, org. nr. 556606-6980
info@hvilanutbildning.se

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Hvilan Gymnasium Kabbarp i Staffanstorps kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 17 mars 2022 och den 24 maj 2022.

Beslutet i korthet

Skolinspektionen har hösten 2021 inlett en tillsyn av Hvilan Gymnasium Kabbarp och genomför under hösten 2022 en uppföljning med tillsynsbesök vid skolenheten. Skolinspektionen tar i beslutet ställning till om skolenheten uppfyller krav i skolförfattningarna som gäller undervisning, tillgång till ändamålsenlig utrustning, betygssättning, utbildning på introduktionsprogram, extra anpassningar och särskilt stöd samt huvudmannens ekonomiska förutsättningar.

Skolinspektionen bedömer att det finns allvarliga och omfattande brister i undervisningen på naturbruksprogrammet inriktning djur vid skolenheten. Bristerna rör att undervisningen i flera kurser inte behandlar delar av föreskrivet innehåll. Vidare föreligger brister i förhållande till kravet på att det för utbildningen ska finnas den utrustning som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas samt i förhållande till kravet på att betyg ska sättas utifrån betygskriterierna i alla kurser.

Skolinspektionen konstaterar vidare att det finns allvarliga och omfattande brister i utbildningen på introduktionsprogram. Bristerna handlar om att elevernas individuella studieplaner inte har det innehåll som författningarna kräver, att eleverna på programinriktat val inte får den utbildning som är planerad för dem och att utbildningen på programinriktat val inte följer en plan som huvudmannen har beslutat om. Bristerna gäller också att undervisningen i grundskoleämnena svenska, svenska som andraspråk och engelska sker utifrån ämnesplaner i motsvarande gymnasiekurs. Vidare föreligger omfattande brister i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd vid skolenheten som medför att elever inte ges eller riskerar att inte ges det stöd som de har rätt till. Slutligen konstaterar Skolinspektionen att det finns

brister i förhållande till kravet på att huvudmannen ska bära sina kostnader. Skolinspektionen förelägger huvudmannen att vidta åtgärder för att avhjälpa de påtalade bristerna. Skolinspektionen bedömer att de påtalade bristerna utgör ett allvarligt missförhållande och att bristerna allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Föreläggandet förenas därför med vite.

Beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Hvilan Utbildning AB att vid vite av 800 000 kronor senast **den 11 april 2023** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande undervisning på naturbruksprogrammet inriktning djur, undervisning på bygg- och anläggningsprogrammet inriktning husbyggnad, betygssättning, utbildning på introduktionsprogram, extra anpassningar och särskilt stöd samt ekonomiska förutsättningar. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Skolinspektionen bedömer att bristerna utgör ett allvarligt missförhållande.

Om Hvilan Utbildning AB inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av vitet. Därutöver kommer frågan om återkallelse av godkännande för Hvilan Utbildning AB som huvudman att bedriva gymnasieskola att aktualiseras (26 kap. 13 § skollagen). Att bristerna utgör ett allvarligt missförhållande innebär även att återkallelse av godkännande kan bli aktuellt trots att föreläggandet följts, om det uppstår nya allvarliga brister i verksamheten inom två år från detta föreläggande (26 kap. 15 § skollagen).

Beslutet om föreläggande vid vite gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. **Beslutet om föreläggande vid vite får enligt 28 kap. 2 § skollagen överklagas, se bilagan.**

Hvilan Utbildning AB ska vidta följande åtgärder

Undervisning på naturbruksprogrammet inriktning djur

1. Se till att skolenheten för undervisningen på naturbruksprogrammet inriktning djur har den utrustning som krävs så att undervisningen omfattar ämnens syfte samt allt centralt innehåll i kurserna djurhållning, sällskapsdjur 1, sällskapsdjur 2, djurvård inom djurens hälso- och sjukvård 1 samt hundkunskap 1. (2 kap. 35 § skollagen; ämnesplan för ämnet djur SKOLFS 2010:184, kurserna djurhållning kurskod DJUDJH0, sällskapsdjur 1 kurskod DJUSÄL01, sällskapsdjur 2 kurskod DJUSÄL02; ämnesplan för ämnet djurvård inom djurens hälso- och sjukvård SKOLFS 2010:185, kursen djurvård inom djurens hälso- och sjukvård 1 kurskod DJRDJU01, ämnesplan för ämnet hundkunskap SKOLFS 2010:186, kursen hundkunskap 1 kurskod HUNHUN01). Detta innebär att skolenheten ska ha den tillgång till djur och annan utrustning som krävs för att genomföra undervisning utifrån det centrala innehållet enligt nedanstående åtgärder, 2- 6:

2. Se till att undervisningen i kursen djurhållning även behandlar hantering av djur i djurstallar, rasthagar och betesdrift med utgångspunkt i djurens beteende och behov samt utfodring och foderhantering med utgångspunkt i djurens behov och med aktuell teknisk utrustning. Se vidare till att undervisningen i denna kurs även omfattar förmågan att sköta och hantera djur på ett etiskt och säkert sätt samt utifrån djurens behov och verksamhetens krav, förmågan att sköta och hantera utrustning och anläggningar på ett säkert sätt samt kunskaper om hygien och smittskydd samt förmågan att följa hygienrutiner och förebygga ohälsa hos djuren (ämnesplan för ämnet djur SKOLFS 2010:184, kursen djurhållning kurskod DJUDJH0)
3. Se till att undervisningen i kursen sällskapsdjur 1 även behandlar arbetsuppgifter i form av daglig skötsel av olika sällskapsdjur i form av utfordring, tillsyn, kontroll av utrustning och rengöring samt hantering av vanligt förekommande sällskapsdjur. Se vidare till att undervisningen i denna kurs även omfattar förmågan att sköta och hantera djur på ett etiskt och säkert sätt samt utifrån djurens behov och verksamhetens krav samt förmågan att sköta och hantera utrustning och anläggningar på ett säkert sätt. (ämnesplan för ämnet djur SKOLFS 2010:184, kursen sällskapsdjur 1 kurskod DJUSÄL01)
4. Se till att undervisningen i kursen sällskapsdjur 2 även behandlar utarbetande av planer för skötsel av sällskapsdjur, arbetsuppgifter utifrån uppgjord plan samt uppföljning och rapportering samt hantering av vanligt förekommande sällskapsdjur. (ämnesplan för ämnet djur SKOLFS 2010:184, kursen sällskapsdjur 2 kurskod DJUSÄL02)
5. Se till att undervisningen i kursen djurvård inom djurens hälso- och sjukvård 1 även behandlar visitering för att iaktta djurens hälsotillstånd och att upptäcka skadade och sjuka djur, hantering av skadade och sjuka djur så att lidandet för djuren minimeras, vård av skadade och sjuka djur, medicinering av sjuka djur enligt instruktion samt hygienrutiner. Se vidare till att undervisningen i denna kurs även omfattar förmågan att sköta och hantera djur på ett etiskt och säkert sätt samt utifrån djurens behov och verksamhetens krav, förmågan att sköta och hantera utrustning och anläggningar på ett säkert sätt samt kunskaper om hygien och smittskydd samt förmåga att följa hygienrutiner och förebygga ohälsa hos djuren. (ämnesplan för ämnet djurvård inom djurens hälso- och sjukvård SKOLFS 2010:185, kursen djurvård inom djurens hälso- och sjukvård 1 kurskod DJRDJU01)
6. Se till att undervisningen i kursen hundkunskap 1 även behandlar arbete med bad, trimning och klippning, förebyggande hälsovård samt vård av sjuka och skadade hundar. (ämnesplan för ämnet hundkunskap SKOLFS 2010:186, kursen hundkunskap 1 kurskod HUNHUN01)

7. Se till att arbetsplatsförlagt lärande (APL) genomförs i de kurser och i den omfattning som rektor fattat beslut om. (16 kap. 16 § andra stycket skollagen och 4 kap. 12 § fjärde stycket gymnasieförordningen [2010:2039])

Undervisning på bygg- och anläggningsprogrammet inriktning husbyggnad

8. Se till att skolenheten för undervisning på bygg- och anläggningsprogrammet inriktning husbyggnad har den tillgång till lokaler och utrustning som krävs för att undervisningen i kursen husbyggnad 1 ska omfatta allt centralt innehåll. Detta innebär att skolenheten har tillgång till lokaler och utrustning som möjliggör att undervisningen kan omfatta grunderna inom byggnadskonstruktioner i betong, murverk och trä. (2 kap. 35 § skollagen, ämnesplan för ämnet husbyggnad SKOLFS 2010:234, kursen husbyggnad 1 kurskod HUSHUS01)
9. Se till att undervisningen i kursen husbyggnad 1 även behandlar grunderna inom byggnadskonstruktioner i betong, murverk och trä. (ämnesplan för ämnet husbyggnad SKOLFS2010:234, kursen husbyggnad 1 kurskod HUSHUS01)

Betygsättning

10. Se till att lärarna vid betygsättningen i samtliga kurser inom ämnena djur, bygg- och anläggning och serveringskunskap har ett underlag för sin bedömning som omfattar hela det centrala innehållet i kurserna och samtliga betygsriterier. Detta innebär att lärarna i kursen djuren i naturbruket även ska ha ett underlag som omfattar hantering av naturbrukets djur utifrån djurens behov, utfordring och foderhantering med adekvat teknisk utrustning samt hantering av strömedel och gödsel med adekvat utrustning. Detta innebär vidare att lärarna i kurserna bygg och anläggning 1 och 2 även ska ha ett underlag som omfattar praktiska arbetsuppgifter inom plåtslageri. Detta innebär slutligen att lärarna i kursen servering 1 även ska ha ett underlag som omfattar olika typer av serveringssätt, matsedlars och dryckeslistors uppbyggnad, ansvarsfull alkoholservering samt kassaarbete och kassarutiner. (15 kap. 22 och 24 §§ skollagen, Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg, ämnesplan för ämnet djur SKOLFS 2010:184, kursen djuren i naturbruket kurskod DJUDJRO, ämnesplan för ämnet bygg- och anläggning SKOLFS 2010:231, kursen i bygg och anläggning 1 kurskod BYGBYG01 och kursen i bygg och anläggning 2 kurskod BYGBYG02, ämnesplan för ämnet serveringskunskap SKOLFS 2010:72, kursen servering 1 kurskod SERSER01)
11. Upphör med att genomföra provningar enbart på delar av kursers centrala innehåll. (15 kap. 28 § skollagen och 8 kap. 24 § gymnasieförordningen)

Utbildning på introduktionsprogram

12. Se till att individuella studieplaner för elever på introduktionsprogram i samtliga fall innehåller uppgifter om utbildningens mål och om de val av kurser som eleven har gjort. (1 kap. 7 § gymnasieförordningen)

13. Se till att utbildningen på introduktionsprogrammet programinriktat val för samtliga elever utformas så att eleverna så snart som möjligt kan antas till det nationella program som utbildningen inriktas mot. Detta innebär att elever på programinriktat val ska ges undervisning i det eller de grundskoleämnena som eleven saknar för att uppnå behörighet till det nationella programmet. (17 kap. 3 och 10 §§ skollagen, 6 kap. 4 § gymnasieförordningen)
14. Se till att utbildningen på introduktionsprogrammet programinriktat val följer en plan för utbildningen som huvudmannen har beslutat om. Detta innebär att det ska finnas en plan som gäller för utbildningen under innevarande läsår 2022-2023. (17 kap. 7 § skollagen)
15. Se till att elever som inte har godkända betyg i och som enligt sin individuella studieplan ska läsa grundskoleämnet svenska, svenska som andraspråk eller engelska ges undervisning i dessa ämnen. (15 kap. 2 § skollagen, 6 kap. 4 och 5 §§ gymnasieförordningen, 1 kap. 7 § gymnasieförordningen)
16. Se till att undervisningen för samtliga elever på introduktionsprogram bedrivs i form av heltidsstudier, om det inte finns särskilda skäl att minska utbildningens omfattning för en elev som begär det. (17 kap. 6 § skollagen)

Extra anpassningar och särskilt stöd

17. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 11 april 2023 informera samtliga lärare om skollagens bestämmelser om extra anpassningar. Detta innebär att informera om att elever som riskerar att inte uppfylla de betygskriterier som minst ska uppnås i en eller flera kurser ska ges stöd i form av extra anpassningar och att stödet ska sättas in i sådan tid att eleverna ges rimliga förutsättningar att erhålla godkända betyg på kursen eller kurserna. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 § andra stycket samt 3 kap. 5 § skollagen)
18. För varje anmälan om behov av särskilt stöd som inkommer till rektorn eller den rektorn har delegerat det till, ska rektorn se till att starta en utredning. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn under perioden den 11 januari till den 31 mars 2023 samt vilket datum utredning har startat för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)
19. Se till att alla elever, som inte har fått lägst betyget E på en eller flera kurser får information om rätten att gå om kurser. Detta avser beslut om betyg fattade den 31 mars 2023 eller tidigare för elever som går kvar på skolenheten. (9 kap.

1 och 5 §§ gymnasieförordningen samt förordning om läroplan för gymnasieskolan (SKOLFS 2011:144, nedan benämnd Lgy 11), 1. Rättigheter och skyldigheter).

20. Se till att elever som vill gå om en eller flera kurser, och som har rätt till det, får möjlighet att gå om kursen/kurserna. Dokumentera hur många elever som har önskat gå om en kurs under perioden den 11 januari till den 31 mars 2023 och hur många beslut som fattats om att elever ska få gå om kurser under samma period. Denna dokumentation ska ges in i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (9 kap. 1 och 5 §§ gymnasieförordningen)
21. Se till att beslut om att befria en elev från undervisning i en eller flera kurser (reducerat program) fattas i enlighet med författningarnas krav. Detta innebär att beslut kan fattas endast under förutsättning av att eleven själv önskar bli befriad från undervisning i den aktuella kursen eller kurserna samt att eleven har påtagliga studiesvårigheter som inte kan lösas på något annat sätt. Detta innebär slutligen att ett beslut om reducerat program fattas inom ett åtgärdsprogram. (9 kap. 6 § gymnasieförordningen)

Prövning av ekonomiska förutsättningar

22. Se till att verksamheten bär sina kostnader. (2 kap. 5 § andra stycket andra punkten skollagen) Detta kan visas genom att huvudmannen inkommer med:
1. Resultat- och balansrapport för perioden den 1 juli 2022 till och med den 31 januari 2023, och
 2. Skattekontoutdrag för perioden 14 oktober 2022 till och med 31 mars 2023.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser lärarledd undervisning, tillgång till elevhälsa, mentorer och målinriktat arbete mot kränkande behandling.

Om ärendet

Skolinspektionen har vintern 2021 genomfört en tillsyn av Hvilan Gymnasium Kabbarp i Staffanstorps kommun.

Skolinspektionen har den 17 mars 2022 beslutat att förelägga Hvilan Utbildning AB att senast den 15 september 2022 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande tillgång till ändamålsenlig utrustning och lokaler, undervisning och lärande, arbetsplatsförlagt lärande, bedömning och betygssättning, introduktionsprogram, extra anpassningar och särskilt stöd, mentorer, målinriktat arbete mot kränkande behandling samt tillgång till elevhälsa.

Hvilan Utbildning AB har den 15 september 2022 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Huvudmannen har även därefter, på begäran av Skolinspektionen, inkommit med kompletterande skrivelser i uppföljningen.

Skolinspektionen har genomfört intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan, studie- och yrkesvägledare och rektorn den 12-14 oktober 2022. Skolinspektionen har även genomfört observationer av skolans lokaler den 5 oktober 2022. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. individuella studieplaner, åtgärdsprogram, kursplaneringar, elevers scheman och poängplaner. Skolinspektionen har även varit i kontakt med huvudmannens externa samarbetspartners och med APL-handledare. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har den 25 november 2022 beslutat att uppföljningen av beslut efter tillsyn av huvudmannens ekonomiska förutsättningar (dnr 2022:1876) övergår i här aktuellt ärende och kommer att bedömas och redovisas i detta beslut. Inom ramen för uppföljningen av denna brist har Skolinspektionen tagit del av en mängd dokument för att granska huvudmannens ekonomiska förutsättningar. Dessa redogörs för nedan på s. 38 i detta beslut.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Hvilan Utbildning AB har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande vid vite

Undervisning på naturbruksprogrammet inriktning djur

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 17 mars 2022 att de lokaler och den utrustning som eleverna har tillgång till inte var tillräcklig för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. Skolinspektionens utredning visade att de lokaler och utomhusmiljöer som eleverna på naturbruksprogrammet inriktning djur hade tillgång till inte var anpassade till utbildningen och inte utrustade för de praktiska moment

med djur som ingår i utbildningen. Vidare visade utredningen att det saknades material för praktiska moment för den undervisning som ska bedrivas på naturbruksprogrammet inriktning djur. Vidare bedömde Skolinspektionen i beslut den 17 mars 2022 att det fanns brister i undervisningen vid Hvilan Gymnasium Kabbarp och att det centrala innehållet inte behandlades fullt ut inom undervisningen på bland annat naturbruksprogrammet inriktning djur då praktiska moment inte behandlades fullt ut på grund av avsaknaden av lokaler och utrustning. Skolinspektionen bedömde slutligen i beslut den 17 mars 2022 att det fanns brister i huvudmannens planering av elevernas arbetsplatsförlagda lärande och genomförandet av denna. Skolinspektionens utredning visade att elevernas arbetsplatsförlagda lärande inte var knutet till någon specifik kurs och att rektorn inte hade fattat beslut om att förlägga hela eller delar av kurser till arbetsplatser.

Huvudmannen har i sin redogörelse över vidtagna åtgärder uppgett bland annat följande. Sedan Skolinspektionens tillsyn under hösten 2021 har skolan i Kabbarp åtgärdat de brister som noterats i föreläggandet. Skolan har under föregående år fortsatt att utveckla undervisningslokalerna för de olika utbildningarna. Naturbruk djur är den inriktning som hade minst anpassade lokaler och faciliteter i samband med tillsynen. Under läsåret har det tillkommit en appellplan för träning av hundar, ett rum för skötsel och omvårdad av smådjur samt en avdelning med hundboxar för de hundar som befinner sig här på hunddagis. Det som kvarstår är att ordna burar och plats för några smådjur, samt en djurtillåten korridor på internatet. Varje elev på djurvårdsinriktningen har fysisk litteratur i sina yrkeskurser och tillgång till ett litet referensbibliotek. I de kurser där eleverna läser om djurens anatomi och fysiologi gör de det i samarbete med Zoologiska institutionen vid Lunds Universitet. Där får de omfattande tillgång till relevant läromedel. Skolan upprättar just nu samarbete med ett par närliggande gårdar för tillgång till lite större djurbesättningar av traditionella husdjur såsom kor, grisar, hästar och får. Med de kompletteringar av lokaler, utrustning och läromedel som skolan har gjort bedömer rektor att allt centralt innehåll och praktiska moment kan genomföras på skolan och under APL. Vidare är det nu tydliggjort i samtliga poängplaner att rektorn har fattat beslut om att förlägga hela eller delar av kurser till arbetsplatser och hur fördelningen ser ut över läsåret.

Skolinspektionen har därefter begärt och fått in uppgifter om de samarbetspartners i form av närliggande gårdar som huvudmannen hänvisar till. Av inkomna uppgifter framgår att dessa samarbetspartners är Staffanstorps ridklubb och Staffanstorps hundklubb samt att ett kommande samarbete ska ske med 4H-gården Kungshaga i Höllviken.

Inför tillsynsbesöket har Skolinspektionen kontaktat de parter som huvudmannen uppgett att skolan har ett samarbete med. Skolinspektionen konstaterar att det inte finns någon zoologisk institution vid Lunds universitet. I samtal med administrativ chef och med studierektor vid Biologiska institutionen vid Lunds universitet den 29 september 2022, uppger dessa att de upphörde att heta Zoologiska institutionen år 2010 eller tidigare och att den tidigare zoologiska institutionen ingår i den biologiska institutionen. De uppger vidare att institutionen inte har något pågående

samarbete med Hvilan Gymnasium Kabbarp. Vid kontakt med ridskolechefen vid Staffanstorps ridsportförening (av huvudmannen benämnd Staffanstorps ridklubb) den 10 oktober 2022, uppger hen att det inte stämmer att de har ett samarbete med Hvilan Gymnasium Kabbarp. Dock har tre elever genomfört sin APL hos dem under vårterminen. Ridskolechefen uppger vidare att de är en ridskola och inte en ridklubb.

Skolinspektionen genomförde även ett platsbesök på skolan, den 5 oktober 2022. Vid detta besök framkom bland annat följande. Inspektörerna besöker elevernas undervisningslokal och lokal där hundburar är uppställda. Dessa befinner sig båda i ett växthus, med ett draperi emellan. I yttersta delen av växthuset finns fyra tomma hundburar. I växthusets mittersta del, finns en whiteboardtavla, ett stort bord i mitten med kurslitteratur för respektive djurkurs, ett antal broschyrer samt ett antal utskrivna stenciler. Inspektörerna önskar därefter se de kaninburar som rektorn uppger finns på skolan. Inspektörerna blir hänvisade till maskinhallen och träffar där en elev som har byggt två burar, varav den ena är klar och såld, och den andra ännu inte är klar. Inspektörerna får besked av rektorn om att några andra burar inte finns på skolan.

Undervisning utifrån ämnenas syfte och kursernas centrala innehåll

Elever och lärare på naturbruksprogrammet inriktning djur år två uppger att de inte har något samarbete med Zoologiska institutionen vid Lunds universitet. Lärare uppger att samarbetet är med Arkivcenter och att eleverna varit där en gång på studiebesök. Elever och lärare uppger vidare att de inte har något samarbete med några närliggande gårdar idag. Eleverna berättar att de inte har varit på några gårdar, att det har sagts att de skulle ut till gårdar även förra året, men att det ännu inte har hänt. Lärare berättar att samarbetet med gårdarna skulle innebära att eleverna får tillgång till regelbunden fordring och gödselhantering, vilket de inte har idag. Eleverna berättar vidare att de ännu inte har börjat vara i lokalerna i växthuset, där det finns hundburar. Elever och lärare uppger även att det inte finns några djur på skolan idag och inte några kaninburar, trots att eleverna blev lovade när de gick på sommarlov att allt skulle finnas på plats när de kom tillbaka till skolan i augusti. Varken lokaler eller burar är iordningställda och klara för djur att vara i än. Enligt elever har skolan sagt att det inte kommer att köpas in några djur, utan att eleverna ska ta med sig sina egna djur. Tillgången till djur på skolan är beroende av att elever eller vuxenstuderande tar med sig sina djur till skolan. Eleverna säger att detta inte fungerar eftersom de har fått besked om att de inte får ha några djur på internatet. Eleverna uppger vidare att de har haft med sig djur till skolan vid några tillfällen under hösten, men att de tillfällen då eleverna tagit med djur inte varit när de haft undervisning i sina "djurkurser" och att djuren inte har använts i några praktiska moment i undervisningen. Lärare uppger att det inte finns djur på skolan varje dag.

På fråga om undervisningen i kursen djurvård inom djurens hälso- och sjukvård 1 innehåller arbetsuppgifter i form av hantering av skadade och sjuka djur, uppger såväl elever år två som lärare att den inte gör det och att det inte finns förutsättningar på skolan för att göra dessa moment. Lärare uppger att de inte regelbundet

kan genomföra praktiska moment i kursen och vårda skadade och sjuka djur eftersom det inte finns sjuka djur på skolan. På fråga om det finns möjlighet idag att ge eleverna undervisning i denna kurs utifrån ämnets syfte, med särskild betoning på förmåga att vårda skadade och sjuka djur samt på kunskaper om hygien, smittspridning och smittskydd, uppger lärare att möjligheten att ge eleverna dessa moment i kursen bygger på om eleverna kan rotera när de är på arbetsplatsförlagt lärande (APL). Elever som ska ha APL på hunddagis uppger att de inte kommer att kunna göra några moment i denna kurs på sin APL.

På fråga om undervisningen i kurserna sällskapsdjur 1 och sällskapsdjur 2 omfattar arbetsuppgifter så som hantering och daglig skötsel av olika sällskapsdjur i form av utfordring, tillsyn, kontroll av utrustning och rengöring, uppger elever och lärare att den inte gör det. Elever uppger att de endast har teoretiska moment i den kursen, att det är så i alla kurser de läser och att de aldrig har några praktiska moment. På fråga om eleverna kan utföra moment och träna på de förmågor som det enligt ämnets syfte ska vara en särskild betoning på i undervisningen svarar lärare nej. Lärare uppger att det inte finns några smådjur på skolan och inte heller burar till smådjur eller några akvarier. När det gäller reptiler använder de sig av tropikhuset. Några elever kommer att genomföra sin APL inom kurserna sällskapsdjur 1 och 2, enligt läraren.

På fråga om undervisningen i kursen djurhållning omfattar arbetsuppgifter i form av hantering av djur i djurstallar, rasthagar och betesdrift samt utfordring och foderhantering, uppger eleverna att de inte gör några sådana moment. Lärare uppger att genom hans egna externa kontakter kan eleverna prova på olika moment, exempelvis att sätta stängsel, men att det inte blir med någon regelbundenhet. Lärare uppger att de hade behövt ett avtal med en extern samarbetspartner för att kunna genomföra alla moment i kursen. De kan inte genomföra alla moment i det centrala innehållet på skolan idag.

Eleverna och lärare uppger vidare att kursen hundkunskap 1 inte är avslutad och att eleverna läser denna kurs även innevarande läsår. På fråga om de i undervisningen i denna kurs utför arbetsuppgifter i form av daglig skötsel av hundar i form av utfordring, tillsyn, kontroll av utrustning och rengöring, grundläggande hantering av hundar, arbete med bad, trimning och klippning samt vård av sjuka och skadade hundar, uppger eleverna att de inte gör det, men att de ska göra det på sin praktik. Lärare uppger att de kan genomföra alla moment i kursen, utom trimma, bada och klippa samt vårda sjuka och skadade hundar. Dessa moment kan inte genomföras på skolan. Lärare uppger att de har pratat om att rotera eleverna på olika APL-platser för att se till att de kan prova olika moment. Lärare uppger att det hänger på hans egna externa kontakter om detta går. På fråga om det då inte är huvudmannen som ser till att eleverna får tillgång till allt eleverna behöver för att genomföra de olika momenten i kurserna, utan att de beror på lärarens egna ansträngningar och kontakter, uppger läraren att det stämmer.

På fråga om det idag finns möjlighet att bedriva undervisning utifrån det centrala innehållet i samtliga kurser och ämnens syfte på samtliga program, uppger rektorn att det finns utmaningar på bland annat naturbruksprogrammet inriktning

djur. När rektorn får information om att både elever och lärare uppger att undervisningen inte kan genomföras utifrån det centrala innehållet i kurserna sällskapsdjur 1 och 2, djurvård inom djurens hälso- och sjukvård 1, hundkunskap 1 och djurhållning uppger hen att för att de ska nå samtliga mål i kurserna behöver de ha samarbeten. Rektorn uppger vidare att det inte finns något formaliserat samarbete idag och att de inte kan nå det centrala innehållet i alla dessa kurser idag.

Arbetsplatsförlagt lärande

Av inkommen skrivelse från rektorn framgår var eleverna som går år två på naturbruksprogrammet inriktning djur ska ha sina APL-platser. Enligt denna skrivelse ska tre elever ha sin APL på ett hunddagis och en elev hos en distriktsveterinär.

Av huvudmannens poängplan för naturbruksprogrammet inriktning djur framgår att det år 2 är beslutat att kurserna sällskapsdjur 1 och djurhållning och djurvård inom djurens hälso- och sjukvård 1 ska förläggas till APL år två, samtliga till 50 procent. Kursen hundkunskap 1 ligger enligt poängplanen år 1 och är inte förlagd till APL till någon del.

Elev som går år två på naturbruksprogrammet inriktning djur uppger i intervju att hans APL ska omfatta kursen hundkunskap 1. På fråga om eleverna tror att de kommer att kunna genomföra moment i någon av kurserna sällskapsdjur 1, djurvård inom djurens hälso- och sjukvård 1 och djurhållning när de är på APL på hunddagis, uppger flera andra elever att de inte kan göra något i djurvårdskursen och att det krävs att man har praktik hos en veterinär för att göra moment som handlar om djurvård.

En lärare som undervisar på naturbruksprogrammet inriktning djur uppger att hen har fått information om att det är kurserna djurhållning och hundkunskap 1 som ska läggas på elevernas APL. De elever som ska vara på hunddagis på APL ska göra moment i kursen hundkunskap 1 och den elev som ska vara hos veterinär ska genomföra moment i kursen djurvård inom djurens hälso- och sjukvård 1. Läraren uppger vidare att det precis blivit färdigt med APL-platser för alla elever. Några elever ska vara på praktikplatser som ska omfatta moment inom sällskapsdjurskurserna. På fråga om det kommer att vara möjligt för samtliga elever att få halva kursen i sällskapsdjur 1, djurhållning och djurens hälso- och sjukvård 1 på sin APL, så som det är planerat i poängplanen, svarar lärare nej och att det ser svårt ut. Lärare uppger vidare att det är planerat tre veckors APL för eleverna under våren.

Rektorn blir visad de poängplaner som huvudmannen skickat in till Skolinspektionen. På fråga om dessa poängplaner gäller för samtliga elever under innevarande läsår svarar rektorn ja och att de gäller för samtliga elever som går på skolan i år ett till år tre. På fråga hur rektorn säkerställer att APL omfattar de kurser som det är beslutat om, uppger rektorn att hen tänker att det måste vara lärarna som säger vilka mål som är lämpliga att förlägga på APL, men att hen inte har varit med i den processen. På fråga om rektorn känner till att vissa elever enbart kommer att arbeta med moment i kursen hundkunskap 1 och inte alls beröra de kurser som det

är beslutat ska förläggas till APL, svarar rektorn att det är den förre rektorn som arbetade med APL. Rektorn uppger att hen tror att lärare och förre rektorn har bedömt vilka moment som ska förläggas på APL och att det beror på vilken APL-plats eleverna har om målen kan nås. Rektorn uppger att hen också hade tyckt att eleverna behöver ha APL på tre olika ställen för att de ska kunna tillgodogöra sig och genomföra moment i kurserna sällskapsdjur 1, djurens hälso- och sjukvård 1 och djurvård, men att de inte kommer att hinna det. Rektorn uppger vidare att de elever som nu i höst har APL inom kursen hundkunskap 1 inte kommer att hinna ha APL på tre olika platser i vår, då de kommer att ha tre veckors APL.

Rättslig reglering

Undervisning utifrån ämnenas syfte och kursernas centrala innehåll

Enligt 2 kap. 35 § skollagen ska de lokaler och den utrustning finnas som behövs för utbildningen för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

I skollagen och gymnasieförordningen anges de nationella programmen i gymnasieskolan samt respektive programs innehåll och omfattning samt inriktningar (16 kap. 5 § skollagen och bilaga 2 till skollagen, 4 kap. 1 § gymnasieförordning och bilaga 1 till gymnasieförordningen). För varje nationellt program finns examensmål som innehåller mål för programmet (16 kap. 6 § skollagen, förordning om examensmål för gymnasieskolans nationella program).

För varje ämne finns en ämnesplan och utbildningen inom varje ämne ges i form av en eller flera kurser (16 kap. 21 och 23 §§ skollagen¹, 1 kap. 4 § gymnasieförordningen). Ämnesplanerna innehåller respektive ämnens syfte och vilka kurser som ingår i ämnet. För respektive kurs anges det centrala innehåll som undervisningen i kursen ska behandla. Vidare framgår betygskriterier² för varje kurs som relaterar till det centrala innehållet i kursen och har en koppling till ämnesplanen som helhet.

I ämnesplanen för ämnet djurvård inom djurens hälso- och sjukvård (2010:185) framgår att undervisningen i kursen djurvård inom djurens hälso- och sjukvård 1 (kurskod DJRDJU01) ska behandla arbetsuppgifter inom det centrala innehållet i form av visitering för att iaktta djurens hälsotillstånd och att upptäcka skadade och sjuka djur, hantering av skadade och sjuka djur så att lidandet för djuren minimeras, vård av skadade och sjuka djur, till exempel bandagering, sårvård och pälsvård, medicinering av sjuka djur enligt instruktion, till exempel tabletter i munnen, ögon-droppar och avmaskningsmedel, hygienrutiner samt rapportering och dokumentation av djurs hälsotillstånd. Vidare framgår att kursen omfattar specifika delar i syftet för ämnet djurvård inom djurens hälso- och sjukvård, med särskild betoning på förmåga att vårda skadade och sjuka djur samt kunskaper om hygien, smittspridning och smittskydd.

¹ Bestämmelsen har ny lydelse från den 15 juli 2022 genom lag 2022:147. Lagen tillämpas den första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025.

² Begreppet kunskapskrav har ersatts med begreppet betygskriterier från och med den 1 juli 2022.

I ämnesplanen för ämnet djur (SKOLFS 2010:184) framgår att undervisningen i kursen sällskapsdjur 1 (kurskod DJUSÄL01) ska behandla arbetsuppgifter och utrustning inom det centrala innehållet i form av daglig skötsel av olika sällskapsdjur vad gäller till exempel utfodring, tillsyn, kontroll av utrustning och rengöring, hantering av vanligt förekommande sällskapsdjur, återkommande rutinåtgärder, till exempel visitation, hälsokontroll, pälsvård och kloklippning, hantering av djurfoder, olika typer av vistelseutrymmen, till exempel hundgårdar, hundboxar, burar, akvarier, terrarier och bolådor samt djurens behov, vistelseutrymmens utformning och materialval, strömedel, till exempel kutterspån, torv och halm, skötsel och underhåll av vistelseutrymmen samt underhåll, skötsel och hantering av aktuell teknisk utrustning. Vidare framgår att undervisningen i kursen bland annat ska ha särskild betoning på de delar av syftet för ämnet djur som omfattar förmåga att sköta och hantera djur på ett etiskt och säkert sätt samt utifrån djurens behov och verksamhetens krav samt förmåga att sköta och hantera utrustning och anläggningar på ett säkert sätt.

I ämnesplanen för ämnet djur framgår vidare att undervisningen i kursen sällskapsdjur 2 (kurskod DJUSÄL02) bland annat ska behandla arbetsuppgifter och utrustning inom det centrala innehållet i form av utarbetande av planer för skötsel av sällskapsdjur, arbetsuppgifter utifrån uppgjord plan samt uppföljning och rapportering, hantering av vanligt förekommande sällskapsdjur, val av vistelseutrymme för olika djurarter samt rutiner för att upptäcka beteendeförändringar hos sällskapsdjur, orsaker till beteendeförändringar som följd av skador och sjukdomar samt lämpliga åtgärder.

I ämnesplanen för ämnet djur framgår även att undervisning i kursen djurhållning (kurskod DJUDJUH0) bland annat ska behandla arbetsuppgifter inom det centrala innehållet i form av arbetsrutiner vid skötsel av djur, till exempel vid utfodring, gödselhantering och tillsyn, hantering av djur i djurstallar, rasthagar och betesdrift med utgångspunkt i djurens beteende och behov, utfodring och foderhantering med utgångspunkt i djurens behov och med aktuell teknisk utrustning, kontroll av kvalitet och foderhygien, samt skötsel av byggnader och djuranläggningar samt hantering och underhåll av aktuell teknisk utrustning. Vidare framgår att undervisningen i kursen ska ha särskild betoning på de delar av syftet för ämnet djur som omfattar förmåga att sköta och hantera djur på ett etiskt och säkert sätt samt utifrån djurens behov och verksamhetens krav, förmåga att sköta och hantera utrustning och anläggningar på ett säkert sätt samt kunskaper om hygien och smittskydd samt förmåga att följa hygienrutiner och förebygga ohälsa hos djuren.

I ämnesplanen för ämnet hundkunskap (SKOLFS 2010:186) framgår att undervisningen i kursen hundkunskap 1 (kurskod HUNHUN01) ska behandla arbetsuppgifter inom det centrala innehållet i form av daglig skötsel av hundar, till exempel utfodring, tillsyn, kontroll av utrustning och rengöring; grundläggande hantering av hundar, samspel med hundar och träning av hundar mot uppsatta mål; rastning av hundar samt olika metoder för att sysselsätta hundar och berika deras miljö; arbete med bad, trimning och klippning; förebyggande hälsovård samt vård av sjuka och skadade hundar samt skötsel av anläggningar och utrustning. Vidare framgår

att undervisningen i kursen ska ha särskild betoning på de delar av syftet för ämnet hundkunskap som omfattar förmåga att planera arbetsuppgifter samt att sköta och hantera hundar på ett ansvarsfullt, etiskt och säkert sätt samt förmåga att sköta och hantera anläggningar och utrustning.

Arbetsplatsförlagt lärande

Av 16 kap. 16 § skollagen framgår att ett yrkesprogram ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande.

Enligt 4 kap. 12 § gymnasieförordningen ska arbetsplatsförlagt lärande förekomma på alla yrkesprogram i gymnasieskolan i minst 15 veckor. Varje vecka som genomförs på en arbetsplats ska för en elev i gymnasieskolan anses motsvara 23 timmars garanterad undervisningstid. Huvudmannen ansvarar för att skaffa platser för det arbetsplatsförlagda lärandet och att detta uppfyller de krav som finns för utbildningen. Rektorn beslutar om hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser och om hur fördelningen över läsåren ska göras.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar inledningsvis att uppgifter som huvudmannen lämnar i sitt yttrande är svårförenliga med de uppgifter som framkommit vid intervjuer med elever och lärare på skolan. Elever och lärare har lämnat samstämmiga uppgifter som i flera delar får stöd av observationer och skriftlig dokumentation. Till detta kommer att uppgifter som huvudmannen lämnat om pågående samarbeten med externa parter, vid kontroll med dessa parter, visat sig vara direkt felaktiga. Detta ger anledning att ifrågasätta tillförlitligheten i de uppgifter som huvudmannen lämnar.

Undervisning utifrån ämnenas syfte och kursernas centrala innehåll

Skolinspektionen bedömer att det fortfarande finns allvarliga brister i tillgången till ändamålsenlig utrustning för undervisning på naturbruksprogrammet inriktning djur vid Hvilan Gymnasium Kabbarp. Skolinspektionens utredning visar att eleverna på detta program varken på skolan eller på APL (se bedömning nedan) har tillgång till de djur och annan utrustning som krävs för att kunna genomföra arbetsuppgifter i enlighet med det centrala innehållet i kurserna djurvård inom djurens hälso- och sjukvård 1, sällskapsdjur 1, sällskapsdjur 2, djurhållning och hundkunskap 1.

Som en följd härav bedömer Skolinspektionen att den undervisning som eleverna får i kurserna djurvård inom djurens hälso- och sjukvård 1, sällskapsdjur 1 och 2, djurhållning och hundkunskap 1 och 2 inte omfattar allt centralt innehåll i kurserna. Skolinspektionens utredning visar att undervisningen i kursen djurvård inom djurens hälso- och sjukvård inte omfattar allt centralt innehåll då eleverna inte ges möjlighet att hantera skadade och sjuka djur. Undervisningen i kurserna sällskapsdjur 1 och sällskapsdjur 2 omfattar inte heller allt centralt innehåll då eleverna i dessa kurser inte ges möjlighet till hantering och daglig skötsel av olika sällskapsdjur i form av utfordring, tillsyn, samt kontroll och rengöring av utrustning. Vidare

omfattar undervisningen i kursen djurhållning inte allt centralt innehåll då eleverna inte ges möjlighet att hantera djur i djurstallar, rasthagar och betesdrift samt arbeta med utfordring och foderhantering. Slutligen omfattar undervisningen i kursen hundkunskap 1 inte allt central innehåll då eleverna inte ges möjlighet att arbeta med bad, trimning och klippning samt vård av sjuka och skadade hundar. Avsaknaden av djur och annan utrustning medför därmed att eleverna inte kan genomföra de praktiska moment som ingår i kurserna och därmed inte heller träna på de förmågor som innefattar sådana moment i ämnenas syften.

Arbetsplatsförlagt lärande

Skolinspektionen bedömer slutligen att elevernas APL inte omfattar de kurser som rektorn har beslutat om ska förläggas på APL. Skolinspektionens utredning visar att flertalet elever som går år två på naturbruksprogrammet inriktning djur genomför APL inom kursen hundkunskap 1, trots att denna kurs enligt beslut inte ska förläggas på APL. Utredningen visar vidare att det finns elever som inte kommer att ha möjlighet att genomföra APL inom kurserna djurvård inom djurens hälso- och sjukvård 1, sällskapsdjur 1 och djurhållning, som samtliga enligt beslut är förlagda till hälften på APL, motsvarande 50 poäng vardera. Skolinspektionen konstaterar därmed att eleverna inte heller inom ramen för APL, kommer att ha möjlighet att genomföra alla de praktiska moment som ingår i det centrala innehållet och ämnenas syften för kurserna djurvård inom djurens hälso- och sjukvård 1, sällskapsdjur 1, sällskapsdjur 2, djurhållning och hundkunskap 1.

Huvudmannen har därmed inte säkerställt att lokalerna är anpassade för eller att utrustningen är tillräcklig för den undervisning som ska bedrivas på naturbruksprogrammet inriktning djur. Huvudmannen har inte heller säkerställt att allt centralt innehåll i kurser behandlas fullt ut i undervisningen och att de praktiska moment som ingår i utbildningen genomförs. Även om rektorn numera har fattat beslut om att förelägga hela eller delar av kurser till arbetsplatser och hur fördelningen ska fördelas över läsåren, har huvudmannen slutligen inte säkerställt att detta beslut om fördelning följs.

Undervisning på bygg- och anläggningsprogrammet inriktning husbyggnad

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 17 mars 2022 att de lokaler och den utrustning som eleverna på bygg- och anläggningsprogrammet inriktning husbyggnad hade tillgång till inte var tillräcklig för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. Skolinspektionens utredning visade att lokalerna inte var anpassade för den undervisning som ska bedrivas och att det saknades fri golvyta för större byggprojekt för undervisning på bygg- och anläggningsprogrammet. Vidare konstaterades i beslutet att den utrustning som eleverna på detta program hade tillgång till inte var tillräcklig för den undervisning som ska bedrivas. Vidare bedömde Skolinspektionen i beslut den 17 mars 2022 att det fanns brister i undervisningen vid Hvilan

Gymnasium Kabbarp och att det centrala innehållet inte behandlades fullt ut inom undervisningen. På grund av avsaknaden av lokaler och utrustning har praktiska moment i ämnens syfte och kurser inte behandlats fullt ut inom undervisningen.

Huvudmannen har i sin redogörelse över vidtagna åtgärder uppgett bland annat följande. Eleverna på denna utbildning kommer i huvudsak att arbeta med praktiska utbildningsmoment på APL-plats som de är på 2 dagar per vecka under hela läsåret. Lärare säkerställer att samtliga praktiska delar av de centrala innehållen bearbetas på APL. Det är endast hos bygg- och anläggningsprogrammet som det inte har gjorts några större inköp. Här har man istället valt att kraftsamla på kvalitativ APL.

Två elever på bygg- och anläggningsprogrammet inriktning husbyggnad uppger i intervju att de har APL-platser. En av eleverna uppger att hen började sin APL vecka 36 och den andra eleven berättar att hen ska börja veckan vecka 42. Elever uppger att de som inte har APL på torsdagar och fredagar är på skolan dessa dagar och arbetar digitalt med teori eller praktiskt med att bygga murar och öva på mått. Elever berättar vidare att det mest är teori på lektionerna, att de ibland gör praktiska moment i anslutning till teorin, men att de ibland bara arbetar teoretiskt. Eleverna säger vidare att de inte har arbetat med plåtslageri än.

Lärare uppger att eleverna på inriktning husbyggnad kan nå sina examensmål med den utrustning och de lokaler som finns på skolan idag, förutom när det gäller kunskaper i nybyggnation, renovering och ombyggnation av broar. De kan inte göra några praktiska moment när det gäller broar. Lärare säger vidare att det finns behov av att köpa in utrustning i form av plåt för att eleverna ska nå målen. Lärare uppger att huvudmannen inte följer upp att eleverna har relevanta APL-platser, mer än att hen som lärare har meddelat t.f. rektorn när hen har hittat en APL-plats. Lärare uppger vidare att huvudmannen känner till att två av tre elever ännu inte har haft APL, men vad läraren vet har huvudmannen inte gjort något för att anskaffa platser. På fråga vilka moment som eleverna behöver genomföra på APL i kurserna husbyggnadsprocessen och husbyggnad 1 uppger lärare att det är moment med stommar, väggar och fönster. Det kan de inte göra på skolan. Läraren uppger vidare att det finns en risk att de elever som ännu inte har påbörjat sin APL inte hinner genomföra alla moment som de ska inom ramen för dessa kurser.

På fråga om det idag finns möjlighet att bedriva undervisning utifrån det centrala innehållet i samtliga kurser och ämnenas syfte på samtliga program uppger rektorn att det finns utmaningar bland annat på bygg- och anläggningsprogrammet inriktning husbyggnad. På fråga om de elever på bygg- och anläggningsprogrammet inriktning husbyggnad som ännu inte har påbörjat sin APL får undervisning utifrån hela det centrala innehållet i kurserna husbyggnadsprocessen och husbyggnad 1 och kan genomföra samtliga praktiska moment och träna på de förmågor som ingår i syftet med kurserna, uppger rektorn att eleverna behöver komma ut på APL för att kunna nå målen. Rektorn uppger att hen är medveten om att eleverna inte har varit ute på APL alls i kursen husbyggnad 1 än, trots att halva kursen snart har gått och trots att upplägget är att allt praktiskt ska göras på APL. Rektorn säger att de måste se till att eleverna får möjlighet att nå målen och att de kanske kommer

att behöva fatta beslut om att förlänga kursen.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 35 § skollagen framgår att för utbildningen ska de lokaler och den utrustning finnas som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

I skollagen och gymnasieförordningen anges de nationella programmen i gymnasieskolan samt respektive programs innehåll och omfattning (16 kap. 5 § skollagen och bilaga 2 till skollagen, 4 kap. 1 § gymnasieförordningen och bilaga 1 till gymnasieförordningen). För varje nationellt program finns examensmål som innehåller mål för programmet (16 kap. 6 § skollagen; Förordning om examensmål för gymnasieskolans nationella program).

För varje ämne finns en ämnesplan och utbildningen inom varje ämne ges i form av en eller flera kurser (16 kap. 21 och 23³ §§ skollagen, 1 kap. 4 § gymnasieförordningen). Ämnesplanerna innehåller respektive ämnes syfte och vilka kurser som ingår i ämnet. För respektive kurs anges det centrala innehåll som undervisningen i kursen ska behandla. Vidare framgår betygskriterier⁴ för varje kurs som relaterar till det centrala innehållet i kursen och har en koppling till ämnesplanen som helhet.

I ämnesplanen för ämnet husbyggnad (SKOLFS 2010:234) framgår att undervisningen i kursen husbyggnad 1 (kurskod HUSHUS01) ska behandla grunderna inom byggnadskonstruktioner i betong, murverk och trä.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det fortfarande finns allvarliga brister i tillgången till ändamålsenliga lokaler och utrustning för att genomföra praktiska moment inom utbildningen på bygg- och anläggningsprogrammet inriktning husbyggnad. Skolinspektionens utredning visar att den kraftsamling på APL som huvudmannen uppger att de har gjort och som innebär att eleverna på denna utbildning ska genomföra praktiska moment på APL två heldagar i veckan, inte har realiserats för alla elever på detta program. Dessa elever får istället undervisning på skolan även de två dagarna då de enligt huvudmannens redovisning ska genomföra praktiska moment utanför skolan. Intervjuer med lärare visar att moment med stommar, väggar och fönster, som får anses vara moment i grunderna inom byggnadskonstruktioner, i kursen husbyggnad 1 inte kan göras på skolan. För de elever som inte har APL två dagar per vecka saknas därför tillgång till de lokaler och den utrustning som krävs för att syftet med deras utbildning ska kunna uppnås.

Som en följd härav bedömer Skolinspektionen att den undervisningen som eleverna får i kursen husbyggnad 1 inte omfattar allt centralt innehåll för alla elever.

³ Bestämmelsen har ny lydelse från den 15 juli 2022 genom lag 2022:147. Lagen tillämpas den första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025.

⁴ Begreppet kunskapskrav har ersatts med begreppet betygskriterier från och med den 1 juli 2022

Skolinspektionens utredning visar att vid inspektionstillfället hade några elever endast skolförlagd undervisning. Intervju med lärare visar att moment med stommar, väggar och fönster, som får anses vara moment i grunderna inom byggnads-konstruktioner, i kursen husbyggnad 1 inte kan genomföras på skolan. Vidare uppger rektorn i intervju att eleverna måste vara på APL för att kunna nå målen i kursen husbyggnad 1. Skolinspektionens utredning visar därmed att för elever som inte har APL två dagar per vecka omfattar undervisningen i kursen husbyggnad 1 inte hela det centrala innehållet.

Huvudmannen har därmed inte säkerställt att lokalerna är anpassade för eller att utrustningen är tillräcklig för den undervisning som ska bedrivas på bygg- och anläggningsprogrammet inriktning husbyggnad. Huvudmannen har inte heller säkerställt att allt centralt innehåll i kurser behandlas fullt ut i undervisningen och att de praktiska moment som ingår i utbildningen genomförs, så att eleverna kan nå examensmålen.

Skolinspektionen vill i detta sammanhang upplysa om att bestämmelsen om förlängd undervisning i 9 kap. 7 § gymnasieförordningen ger huvudmannen rätt att besluta om att undervisningen på ett nationellt program förlängs och inte om förlängning av enstaka kurser.

Betygssättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 17 mars 2022 att elevernas kunskaper inte bedömdes allsidigt utifrån kunskapskraven i alla kurser. Skolinspektionens utredning visade att den undervisning som eleverna erhållit under föregående läsår på restaurang- och livsmedelsprogrammet och på naturbruksprogrammet, och som ligger till grund för betygssättningen, inte har utgjort ett tillräckligt underlag för att läraren ska kunna bedöma elevernas kunskaper allsidigt. Vidare framkom av Skolinspektionens utredning att betyg i flertalet kurser inte satts utifrån de kunskapskrav som har föreskrivits för kursen och att elever fått betyg i kurser där praktiska moment i ämnets syfte och i det centrala innehållet inte behandlats inom undervisningen. Med anledning av uppgifter om att elever som fått betyget F i en kurs får erbjudande om att komplettera de delar som elever inte klarade i kurser påtalade Skolinspektionen vikten av att elever som fått F i betyg i en kurs erbjuds provning.

Huvudmannen har i sin redogörelse över vidtagna åtgärder uppgett bland annat följande. Rektorn säkerställer genom lärarnas inskickade kursplaneringar att alla kursers kunskapskrav berörs i undervisningen och att läraren har en plan för hur bedömningsunderlag samlas in i kursens olika moment. I alla kurser genomförs all undervisning och praktiska moment som finns beskriven i kursplanerna.

*Betyg på avslutade kurser*Naturbruksprogrammet inriktning djur

På fråga om eleverna på naturbruksprogrammet inriktning djur inom ramen för kursen djuren i naturbruket, som de fick betyg på våren 2022, gjorde arbetsuppgifter i form av hantering av naturbrukets djur utifrån djurens behov, utfordring och foderhantering med adekvat teknisk utrustning samt hantering av strömedel och gödsel med adekvat utrustning, uppger elever att de inte har gjort dessa moment och frågar sig hur de då kunde få betyg på kursen. Elever berättar att vissa elever inte ens gick på lektionerna i denna kurs utan att de uppfattade att de var lediga på fredagar då de hade lektion i denna kurs. Lärare uppger att de tre elever som hade APL på en ridklubb kunde göra dessa moment, men att de andra eleverna inte kunde det. De besökte även gemensamt en hästgård vid ett tillfälle och då kunde eleverna se hur de arbetade med säkerhet och gödselhantering. Eleverna fick prova något praktiskt moment, men det var inte med någon regelbundenhet utan endast vid ett tillfälle. Elever genomförde även moment utanför skolan som checkades av och räknades in i kursen. Rektorn uppger att hen inte är insatt i detta, då hen inte var rektor under vårterminen.

Bygg- och anläggningsprogrammet inriktning husbyggnad

Elever på bygg- och anläggningsprogrammet inriktning husbyggnad uppger att de förra läsåret hade undervisning i kurserna bygg och anläggning 1 och bygg och anläggning 2 och att de fick betyg på båda kurserna. På fråga om de i dessa kurser fick göra moment i det centrala innehållet för att utveckla färdigheter i husbyggnad, måleri och plåtslageri, på skolan och på sin praktik, uppger eleverna att de inte har arbetat med plåtslageri än. De uppger vidare att de inte heller har kunnat göra riskbedömningar i plåtslageri, eftersom de inte har arbetat praktiskt med det. Eleverna säger att de inte vet varför de inte har arbetat med plåtslageri än, att läraren inte har sagt något om att de skulle ha haft plåtslageri och att det finns en verkstad med en svets och förmodligen även en plåtsax, men att de inte har använt detta än. Lärare som undervisar på bygg- och anläggningsprogrammet inriktning husbyggnad uppger i intervju att eleverna förra terminen inte kunde genomföra praktiska moment i plåtslageri som ingår i kurserna bygg- och anläggning 1 och bygg- och anläggning 2. Det finns enligt läraren inte möjlighet att göra alla de momenten på skolan. Tanken var att de skulle göra studiebesök hos en plåtslagare som läraren känner, men det blev inte av. Lärare uppger att eleverna har fått betyg på kurserna utifrån det de har gjort. Rektorn uppger att hen är förvånad eftersom de har utrustning för plåtslageri i verkstan och därför borde kunna genomföra alla moment med eleverna.

Restaurang och livsmedelsprogrammet

Elever på restaurang- och livsmedelsprogrammet år 3 uppger i intervju att de under våren 2022 läste kursen servering 1 och att de fått betyg på kursen. De uppger att de i den kursen serverade mellan tre och fem gånger och att serveringen

skedde i skolans restaurang Trädgården. De säger att de fick lära sig lite om olika bärtekniker, men att de inte prövade så många olika tekniker. Eleverna uppger vidare att de endast hade lunchservering med tallrikar och att de inte övade på olika serveringssätt som buffésservering och fatservering. De uppger vidare att några, men inte alla elever, skrev matsedlar, men att ingen elev gjorde några dryckeslistor. Eleverna uppger slutligen att de inte fick träna på att servera drycker, men att de gick igenom teoretiskt kring servering av alkohol. Vissa elever uppger att de övade på kassaarbete och kassarutiner, medan andra elever uppger att de aldrig gjorde det. Eleverna uppger slutligen att man kunde få höga betyg i kursen servering 1, men att de inte hade så många tillfällen att visa vad de kunde eftersom de inte riktigt hade tillfälle att träna på momenten i kursen. Lärare som undervisar på restaurang- och livsmedelsprogrammet uppger att de båda är nya på skolan och att de började i augusti 2022. Rektorn uppger i intervju att hen inte vet varför eleverna på restaurang- och livsmedelsprogrammet inte har genomfört alla moment utifrån det centrala innehållet i kursen servering 1 som betygsattes i våras.

Prövning

Elever uppger att om man får F i en kurs får man göra en prövning. Elever säger att de då kompletterar de delar som de har missat i kursen. En elev uppger att hen inte har någon prövning denna termin eftersom skolan har bestämt att det bara går att göra prövning i svenska. Eleven uppger att hen har fått F i matematik och att hen ville göra prövning denna termin, men att hen har fått besked om att det inte går. En annan elev uppger att hen har blivit tillfrågad vilket av de ämnen som hen fått F i som hen vill börja göra prövning i och att hen valde engelska, men att hen gör prövning i svenska. Elever säger att det ligger prövning i schemat, men att de inte får någon undervisning då. Elever säger vidare att på prövningen gör de uppgifter och tester, som de får av lärarna, på det som de inte har gjort eller blivit godkända på tidigare.

På fråga om när elever gör prövning uppger en lärare i gymnasiegemensamma ämnen att hen har förstått att man gör prövning flera gånger på denna skola. Andra lärare i gymnasiegemensamma ämnen uppger att de elever som inte har fått godkänt får möjlighet att göra prövning. Lärare uppger vidare att de inte gör prövning på hela kursen. De har prövningsgrupper för de elever som ska göra prövning i samma ämne. En grupp består av svagare elever som har prövningslektioner, där de i stort sett har undervisning, och en grupp består av elever som gör uppgifter på de delar som de har missat. Lärare uppger att denna termin kan man bara göra prövning i svenska och inte i engelska eller matematik. Lärare uppger att om en elev vill pröva i matematik eller engelska nu och det inte är en stor prövning kanske man kan boka in det.

Personal från elevhälsan uppger att elever som har missat en liten del får möjlighet att göra den del som de har missat på en prövning. De uppger att eleverna inte behöver gå om hela kursen. Det finns pedagoger som närvarar när det är prövning på schemat, men det är ingen undervisning vid dessa tillfällen. Eleverna arbetar med det som de har missat i kurserna och kan få handledning när de gör uppgifterna.

Rektorn uppger att hen inte kan svara på om elever som gör prövning endast prövar på de delar av kursen som de inte har klarat tidigare. Rektorn uppger vidare att

det har skett diskussioner att eleverna kan få undervisning på provningslektionerna och att hen har förstått det som att lärare kan ha genomgång och stötta elever under provningen. Rektorn uppger att hen har tänkt att det är individuellt och att vissa elever, som det går fortare för, kan droppa av allteftersom de blir färdiga.

Rättslig reglering m.m.

Betyg på avslutade kurser

Den 1 juli 2022 har ändringar i bestämmelser om betygsättning i skollagen och läroplanen trätt i kraft.

Enligt skollagen ska betyg sättas på varje avslutad kurs. Regeringen får meddela föreskrifter om hur betygssättningen ska gå till (15 kap. 22 § skollagen).⁵ Vidare framgår av skollagen att betyg ska bestämmas med hjälp av de kunskapskrav (betygskriterier fr.o.m. den 1 juli 2022, se SFS 2022:146) som har föreskrivits för en kurs. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om kunskapskrav (15 kap. 24 § skollagen).⁶ Regeringen har genom Lgy 11 meddelat föreskrifter som hur betygsättningen ska gå till. Av Lgy 11 framgår att betyget uttrycker i vilken utsträckning den enskilda eleven har uppfyllt de betygskriterier som finns för varje kurs. Läraren ska vid betygsättningen göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygskriterier som finns för respektive kurs. (Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg).

För varje ämne finns en ämnesplan och utbildningen inom varje ämne ges i form av en eller flera kurser (16 kap. 21 och 23 §§ skollagen, 1 kap. 4 § gymnasieförordningen). Ämnesplanerna innehåller respektive ämnes syfte och vilka kurser som ingår i ämnet. För respektive kurs anges det centrala innehåll som undervisningen i kursen ska behandla. Vidare framgår kunskapskrav (betygskriterier fr.o.m. den 1 juli 2022, se SFS 2022:278) för varje kurs.

I ämnesplanen för ämnet djur (SKOLFS 2010:184) anges betygskriterier. Betygskriterierna för betyget E i kursen djuren i naturbruket (kurskod DJUDJRO) anger bland annat följande. Eleven följer arbetsinstruktioner och sköter och hanterar i samråd med handledare djur på ett etiskt och säkert sätt samt utifrån djurens behov och verksamhetens krav. Dessutom sköter och hanterar eleven i samråd med handledare utrustning och anläggningar på ett säkert sätt. Resultatet av arbetet är tillfredsställande. I arbetet löser eleven i samråd med handledare de problem som uppstår. Eleven arbetar ergonomiskt och tar hänsyn till miljön. I arbetet följer eleven aktuella hygienrutiner och förebygger ohälsa hos djuren. Dessutom redogör eleven översiktligt för och arbetar i enlighet med lagar och andra bestämmelser som rör djurhållning. I kursplanen för djuren i naturbruket framgår vidare att kursen ska behandla arbetsuppgifter inom det centrala innehållet i form av hantering

⁵ Bestämmelsen har ny lydelse från den 15 juli 2022 genom lag 2022:147. Lagen tillämpas den första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025.

⁶ Bestämmelsen har ny lydelse från den 15 juli 2022 genom lag 2022:147. Lagen tillämpas den första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025.

av naturbrukets djur med utgångspunkt i djurens behov och i etiska ställningstaganden, utfodring och foderhantering med adekvat teknisk utrustning samt hantering av strömedel och gödsel med adekvat teknisk utrustning och med utgångspunkt från djurens behov och miljölagstiftning.

I ämnesplanen för ämnet bygg- och anläggning (SKOLFS 2010:231) anges betygskriterier. Betygskriterierna för betyget E i kurserna bygg- och anläggning 1 (kurskod BYGBYG01) och bygg- och anläggning 2 (kurskod BYGBYG02) anger bland annat följande. I planeringen väljer eleven i samråd med handledare material, verktyg, maskiner och någon metod som passar för uppgiften. Dessutom motiverar eleven översiktligt sina val med hänsyn till hälsa, miljö och ekonomi samt utifrån lagar och andra bestämmelser. Eleven gör en enkel riskbedömning av arbetsuppgiften och anpassar vid behov, och i samråd med handledare, sin planering. Under arbetets gång upptäcker eleven eventuella problem som uppkommer och löser dem i samråd med handledare. I arbetet följer eleven i samråd med handledare arbetsbeskrivningar och ritningar samt hanterar och vårdar med viss säkerhet material, verktyg och maskiner på ett riktigt sätt utifrån givna instruktioner. Eleven arbetar säkert med hänsyn till hälsa, arbetsmiljö och ergonomi. Av det centrala innehållet framgår att undervisningen i kurserna bygg- och anläggning 1 och 2 bland annat ska behandla centralt innehåll i form av praktiska arbetsuppgifter inom plåtslageri, planeringar och beräkningar för att lösa arbetsuppgifterna samt, för kursen bygg- och anläggning 2, olika typer av risker förknippade med arbetsuppgifterna och metoder för att göra riskbedömningar.

I ämnesplanen för ämnet serveringskunskap (SKOLFS 2010:72) anges betygskriterier. Betygskriterierna för betyget E i kursen servering 1 (kurskod SERSER01) anger bland annat följande. Eleven presenterar och rekommenderar med viss säkerhet mat och dryck utifrån en given meny och dryckeslista samt utför med visst handlag servering av mat och dryck i gästmysal. Eleven arbetar med viss säkerhet utifrån de bestämmelser som gäller för ansvarsfull alkoholservering. Dessutom bemöter eleven gästen och utför i samråd med handledare arbetet på ett serviceinriktat sätt. Eleven utför också kassaarbete i samråd med handledare. I kursplanen för kursen servering 1 framgår att undervisningen i kursen bland annat ska behandla centralt innehåll i form av bärtekniker i matsal, olika typer av serveringssätt, till exempel fatservering och bufféservering, matsedlars och dryckeslistors uppbyggnad, ansvarsfull alkoholservering och alkoholpolitik samt kassaarbete och kassarutiner.

Prövning

Av 15 kap. 28 § skollagen framgår att den som vill ha betyg från gymnasieskolan har rätt att genomgå prövning. Enligt 8 kap. 24 § gymnasieförordningen har en elev i gymnasieskolan rätt att genomgå prövning vid den egna skolenheten i alla kurser, grundskoleämnen och det gymnasiearbete som ingår i elevens individuella studieplan. Detta gäller dock bara om; 1. eleven inte tidigare har fått betyg på kursen, i grundskoleämnet eller på gymnasiearbetet, eller 2. eleven har fått betyget F.

Av Skolverkets föreskrifter för provning (SKOLFS 2016:17) framgår att bestämmelserna om betygssättning i 3 kap. och 15 kap. skollagen samt 8 kap. gymnasieförordningen gäller i tillämpliga delar vid provning.

Av 15 kap. 24 § skollagen framgår att betyg ska bestämmas med hjälp av de kunskapskrav (betygskriterier fr.o.m. den 1 juli 2022, se SFS 2022:146) som har föreskrivits för en kurs. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om kunskapskrav (15 kap. 24 § skollagen). Regeringen har genom Lgy 11 meddelat föreskrifter som hur betygssättningen ska gå till. Av Lgy 11 framgår att betyget uttrycker i vilken utsträckning den enskilda eleven har uppfyllt de nationella betygskriterier som finns för varje kurs. Läraren ska vid betygssättningen göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygskriterier som finns för respektive kurs. (Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg).

Skolinspektionens bedömning

Betyg på avslutade kurser

Skolinspektionen bedömer att elevernas kunskaper inte bedöms allsidigt utifrån betygskriterierna i ämnena djur, bygg- och anläggning och serveringskunskap. Som framgått ovan ska läraren vid betygssättningen göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som finns för respektive kurs. Betygskriterierna är formulerade utifrån målen i ämnenas syften och det centrala innehållet. En bedömning av elevens kunskaper i förhållande betygskriterierna förutsätter att undervisningen bland annat omfattat hela det centrala innehållet i respektive kurs. Skolinspektionens utredning visar att undervisningen i kurserna djuren i naturbruket inom ämnet djur, bygg- och anläggning 1 och 2 inom ämnet bygg och anläggning samt servering 1 inom ämnet serveringskunskap, som avslutades och betygssattes vid vårterminens slut 2022, inte har omfattat hela det centrala innehållet i kurserna. Exempelvis har praktiska moment, så som hantering av naturbrukets djur utifrån djurens behov, utfordring och foderhantering med adekvat teknisk utrustning samt hantering av strömedel och gödsel med adekvat utrustning, i det centrala innehållet i kursen djuren i naturbruket inte behandlats inom undervisningen. Vidare har inte praktiska moment inom plåtslageri genomförts inom kurserna bygg- och anläggning 1 och 2 och inte heller riskbedömningar kopade till sådana arbetsmoment. Slutligen har inte alla elever som fick betyg på kursen servering 1 under våren 2022 genomfört praktiska moment i det centrala innehållet i kursen i form av olika typer av serveringssätt, matsedlars och dryckeslistors uppbyggnad, ansvarsfull alkoholservering samt kassaarbete och kassarutiner. Den undervisning som eleverna har erhållit under föregående läsår i dessa ämnen, och som ligger till grund för betygssättningen i kurserna djuren i naturbruket, bygg- och anläggning 1 samt servering 1, har därmed inte utgjort ett tillräckligt underlag för att lärarna ska kunna bedöma elevernas kunskaper allsidigt utifrån betygskriterierna. Skolinspektionen konstaterar därmed att betyg inte sätts i enlighet med författningarnas krav då betyg under vårterminen 2022 inte satts utifrån betygskriterierna i alla kurser.

Huvudmannen har därmed inte säkerställt att betyg sätts i enlighet med författningarnas krav och att betyg sätts utifrån de betygskriterier som föreskrivs för respektive kurs.

Prövning

Skolinspektionen bedömer att prövningar inte genomförs i enlighet med författningarnas krav. Skolinspektionens utredning visar att de prövningar som elever genomgår inte omfattar hela kursen som eleven har fått betyget F i. Elever som erhållit F i betyg och som genomgår prövning, redovisar i stället endast sina kunskaper i de delar som de har missat i kursen. Därmed gör läraren inte en bedömning av elevens kunskaper i förhållande till samtliga betygskriterier som gäller för kursen. Skolinspektionens utredning visar vidare att elever inte ges möjlighet att genomgå prövning i kurser i engelska och matematik under höstterminen, trots att flera elever har fått F i dessa kurser och önskat genomgå prövning.

Utbildning på introduktionsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 17 mars 2022 att Skolinspektionen bedömer att individuella studieplaner för elever på introduktionsprogram inte uppfyllde författningarnas krav då det av samtliga individuella studieplaner framgick vilka mål eleverna hade med sina studier och vad eleverna hade kvar för att nå målet med sina studier. Skolinspektionen bedömde vidare att alla introduktionselever inte fick den undervisning de har rätt till, då eleverna inte fick undervisning i de grundskoleämnen som de enligt sin individuella studieplan skulle få. Slutligen bedömde Skolinspektionen att utbildningen på skolans introduktionsprogram inte utformades utifrån elevernas individuella behov och förutsättningar.

Huvudmannen har i sin redogörelse över vidtagna åtgärder uppgett bland annat följande. Studie- och yrkesvägledaren (SYV) dokumenterar tillsammans med elev och eventuell vårdnadshavare elevens målsättning med studierna i elevernas studieplan. SYV följer årligen upp planen med eleven och reviderar den vid behov. Elever som läser grundskoleämnen gör detta i en liten undervisningsgrupp, tillsammans med elever på ungefär samma utbildningsnivå. Undervisningen utgår från varje enskild elevs kunskapsnivå och behov. Alla elever läser först grundskoleämnet och uppnår betyg i det. Därefter påbörjas gymnasiekursen i respektive ämne.

Huvudmannen har därefter ombetts att redogöra för antalet elever som går på introduktionsprogram. Huvudmannen uppger att det är sju elever som läser introduktionsprogram, varav tre elever är två och fyra elever är ett. Av den sammanställning över elever som huvudmannen skickat in framgår att det på skolan går fem elever på yrkesintroduktion, varav två elever är två, och en elev på programinriktat val, är två.

Huvudmannen har även ombetts att inkomma med huvudmannens plan för introduktionsprogram. Huvudmannen har inkommit med en plan för introduktionsprogrammet yrkesintroduktion. Rektorn ombeds under intervjun den 14 oktober 2022 att inkomma med huvudmannens plan för introduktionsprogrammet programinriktat val. Huvudmannen uppmanas därefter, den 9 november 2022 att senast den 24 november 2022 inkomma med begärda uppgifter. I skrivelse inkommer till Skolinspektionen den 24 november 2022 uppger rektorn att inför läsåret fanns det en plan upprättad för yrkesintroduktion, men inte för programinriktat val. En sådan plan är nu framtagen och beslutad för läsåret 2023-2024.

Individuella studieplaner och utbildning utifrån planering

Huvudmannen har även inkommit med sju individuella studieplaner (ISP) för elever som läser introduktionsprogram samt elevernas individuella scheman. Av de individuella studieplanerna, och i förekommande fall elevernas scheman, framgår bland annat följande.

I samtliga individuella studieplaner anges att omfattningen av elevens studier är fullständig. Ett par individuella studieplaner saknar uppgift om elevens mål med utbildningen. Enligt flertalet individuella studieplaner ska elever under innevarande läsår undervisas i ämnen och/eller kurser som de inte ges någon undervisning i enligt sina individuella scheman. Elev på programinriktat val ges inte undervisning i det grundskoleämne som saknas för att eleven ska bli behörig till nationellt program. Planeringen för när elever ska läsa grundskoleämne och gymnasiekurs i motsvarande ämne överlappar varandra i flera fall under innevarande läsår. I en individuell studieplan anges att undervisningen i två grundskoleämnen är planerade att pågå till december 2022. Dock framgår att eleven fått betyget F i båda grundskoleämnena i juni 2022. I ett par individuella studieplaner anges att elever tillhör en klass på ett visst nationellt program och inriktning, men vid rubriken program anges att eleven går introduktionsprogrammet yrkesintroduktion med en annan inriktning eller med en inriktning tillhörande ett annat nationellt program. Vidare innehåller dessa elevers individuella studieplaner endast yrkeskurser som ingår i det senare programmet eller inriktningen. Av elevernas individuella scheman framgår att den ena eleven ges undervisning i de kurser som klasstillhörigheten anger och därmed inte i några av de yrkeskurser som anges i elevens individuella studieplan.

Inspektörerna visar eleverna deras individuella studieplaner. Endast en av de intervjuade eleverna uppger att de känner igen sin individuella studieplan. Vidare uppger endast en av de intervjuade eleverna att hen har haft samtal med SYV kring planeringen av hens studier. Elever som enligt schema inte läser några grundskoleämnen innevarande läsår bekräftar detta i intervju. En av eleverna säger att hen vet att det står i hens individuella studieplan att hen ska läsa ett visst grundskoleämne och motsvarande gymnasiekurs, men att hen inte gör det. Eleven säger vidare att hen läste gymnasiekursen (i det grundskoleämne som hen saknar) på skolan förra läsåret, men att det inte alls gick och att skolan har bestämt att hen ska hoppa över detta ämne eftersom de inte kan hjälpa hen. (se vidare s. 35 i detta beslut.)

På fråga om lärarna är involverade i upprättandet av elevernas individuella studieplaner uppger en lärare att hen inte kunnat hitta elevernas studieplaner och att hen tror att det är rektorn och SYV som är involverade i dem. På fråga om vem som ansvarar för och tar fram introduktionsprogramselevernas individuella studieplaner uppger SYV att det är den administrativa chefen som nu även är t.f. rektor på skolan. SYV uppger vidare att det är mycket fel i elevernas individuella studieplaner och att hen meddelar de felaktigheter hen ser via mail till den administrativa chefen tillika t.f. rektorn. SYV uppger vidare att hen inte vet vem som följer upp elevernas individuella studieplaner och att hen inte är involverad i det. SYV uppger att hen inte vet varför en elev har fått betyget F i två grundskoleämnen innan undervisningstiden i dessa kurser var planerad att avslutas. SYV uppger att det även finns en introduktionsprogramselev som går programinriktat val år ett. Vidare uppger SYV att för en elev som går programinriktat val år två har det bestämts att eleven inte ska läsa grundskoleämnet som hen saknar och att eleven därför inte borde gå på programinriktat val. När det gäller den individuella studieplanen för elev vars yrkeskurser i den individuella studieplanen inte stämmer överens med de kurser som eleven undervisas i enligt sitt individuella schema, uppger SYV att den individuella studieplanen inte alls stämmer och att eleven går på naturbruksprogrammet inriktning djur, inte hantverksprogrammet. SYV uppger att det inte är första gången som det är fel i elevers individuella studieplaner.

Rektorn uppger att det är rektor som ansvarar för planeringen av utbildningen för elever på introduktionsprogram. Hen uppger vidare att hen antar att SYV och den tidigare rektorn har diskuterat upplägget utifrån en diskussion som SYV har haft med elever och vårdnadshavare i början på läsåret. Rektorn uppger vidare att det tidigare var hen, i egenskap av administrativ direktör, eller en annan administratör som upprättade introduktionselevernas individuella studieplaner och att hen tillsammans med förra rektorn tidigare reviderade elevernas individuella studieplaner. På fråga hur många elever skolan har som går programinriktat val svarar rektorn att det är tre eller fyra elever och att de eleverna ska läsa det grundskoleämne de saknar år ett. Rektorn uppger att hen inte känner till att den elev som går programinriktat val år två inte läser det grundskoleämne som hen enligt sin ISP ska läsa för att bli behörig till nationellt program. Rektorn uppger vidare att den individuella studieplanen för en elev som ska läsa hantverkskurser inte stämmer då det är en elev som läser yrkesintroduktion mot naturbruksprogrammet, inriktning djur. Rektorn uppger att hen inte vet om det finns en elev som går introduktionsprogrammet programinriktat val år ett.

Rektorn ombeds under intervjun den 14 oktober 2022 att till Skolinspektionen lämna in individuell studieplan för den elev som läser programinriktat val år 1. Huvudmannen uppmanas därefter, den 9 november 2022 att senast den 24 november 2022 inkomma med begärda uppgifter. I skrivelse inkommer till Skolinspektionen den 24 november 2022 har huvudmannen skickat in två individuella studieplaner för elever som går programinriktat val år 1. I båda dessa saknas uppgifter

om elevernas mål med utbildningen. En av de inskickade studieplanerna har Skolinspektionen redan fått del av. Av denna framgår inte att eleven läser introduktionsprogrammet programinriktat val.

Grundskoleämne och gymnasiekurs läses samtidigt

Elever uppger i intervju att de läser grundskoleämnena svenska, engelska och matematik tillsammans med elever som läser motsvarande gymnasiekurs. Elev som läser svenska som andraspråk (SVA) uppger att hen gör det tillsammans med elever som läser grundskoleämnet svenska och gymnasiekursen i svenska. Eleverna säger att alla elever gör samma sak i klassrummet och att det inte är någon separat undervisning i grundskoleämnet. Dock säger elever att matematikundervisningen är uppdelad i två grupper, där en grupp består av elever som utifrån ett test har lägre matematikkunskaper. En elev, som enligt sin individuella studieplan läser både grundskoleämnet och gymnasiekursen i samma ämne innevarande läsår, uppger att hen inte har olika lektioner i de båda kurserna.

När lärare blir tillfrågade vilka elever som läser grundskoleämnet i deras undervisningsgrupper uppger lärarna både namn på elever som enligt sina individuella studieplaner ska läsa grundskoleämnet, men även namn på elev som enligt sin individuella studieplan läser gymnasiekursen och namn på två elever som Skolinspektionen inte har fått uppgift om att de läser på introduktionsprogram. Vidare uppger lärare inte samtliga namn på de elever som enligt såväl schema som individuell studieplan läser grundskoleämnen innevarande läsår. Lärare uppger att eleverna undervisas i grundskoleämnet samtidigt som andra elever i klassen undervisas i gymnasiekursen. I matematik har eleverna, enligt läraren, olika material och olika nivåer i bedömningar. Lärare uppger att i svenska gör alla elever samma sak på lektionerna oavsett om de läser grundskoleämnena svenska och SVA eller svenska 1. I kursen svenska 1 är det, enligt läraren, mycket repetition av högstadiet så det fungerar att undervisningen utgår från den kursen. Lärare uppger att i engelska gör de på samma sätt och undervisar elever som läser grundskoleämnet gemensamt med de som läser gymnasiekursen.

Rektorn uppger att det är bestämt att eleverna ska läsa klart grundskolekurserna innan gymnasiekurserna påbörjas, men att hen inte har pratat med lärarna om det. Rektorn uppger vidare att den förre rektorn gjorde nivåindelningar med elever med större utmaningar i en grupp och att hen har hört att det fungerar bra att ha eleverna i samma grupp.

Heltidsstudier

Av inskickade scheman för elever på introduktionsprogram framgår att för två elever uppgår antalet undervisningstimmar per vecka till mindre än 23 timmar. Eleverna uppger att de inte vet om det är någon av dem som inte ska läsa heltid. SYV uppger i intervju att det inte har fattats några beslut om att två introduktionsprogramselever inte ska läsa heltid. Rektorn uppger att det inte finns någon introdukt-

ionsprogramselev som läser reducerat program. På fråga om det finns någon introduktionsprogramselev som inte läser heltid, 23 timmar per vecka, uppger rektorn att hen inte vet. Rektorn uppger vidare att det inte har fattats beslut om att någon elev på introduktionsprogrammet inte ska läsa heltid.

Rättslig reglering

Individuella studieplaner och utbildning utifrån planering

Av 17 kap. 3 § skollagen framgår att utöver vad som gäller för all gymnasieutbildning enligt 15 kap. 2 § är syftet med programinriktat val att elever ska få en utbildning som är inriktad mot ett visst nationellt program och att de så snart som möjligt ska kunna antas till det programmet. På motsvarande sätt anges att syftet med yrkesintroduktion är att elever ska få en yrkesinriktad utbildning som underlättar för dem att etablera sig på arbetsmarknaden eller som leder till studier på ett yrkesprogram.

Enligt 17 kap. 4 § skollagen får programinriktat val och yrkesintroduktion utformas för en grupp elever eller för en enskild elev. Övriga introduktionsprogram ska utformas för en enskild elev.

Enligt 17 kap. 7 § skollagen ska utbildningen på ett introduktionsprogram följa en plan för utbildningen som beslutas av huvudmannen. Utbildningsplanen ska innehålla uppgifter om utbildningens syfte, huvudsakliga innehåll och längd. För varje elev ska det upprättas en individuell studieplan.

Av 17 kap. 10 § skollagen framgår att programinriktat val står öppet för ungdomar som inte har alla de godkända betyg som krävs för behörighet till ett visst nationellt program enligt 16 kap. 30 eller 31 §, men från grundskolan har godkända betyg i svenska eller svenska som andraspråk och 1. i engelska eller matematik samt i minst fyra andra ämnen, eller 2. i engelska och matematik samt i minst tre andra ämnen.

Enligt 1 kap. 7 § gymnasieförordningen ska en elevs individuella studieplan bland annat innehålla uppgifter om de val av kurser som eleven har gjort och, när det är aktuellt, elevens studier i grundskolans ämnen. Om eleven går ett introduktionsprogram ska den individuella studieplanen även innehålla uppgifter om utbildningens mål och längd, delar av kurser, annan yrkesinriktad utbildning, praktik och andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling och som är avsedda att ingå i utbildningen samt när det är aktuellt, det yrkesområde som utbildningen inriktas mot.

Enligt 6 kap. 4 § gymnasieförordningen ska programinriktat val innehålla de grundskoleämnen som en elev inte har godkända betyg i och som krävs för att eleven ska bli behörig till ett nationellt program, och kurser som ingår i det nationella program som utbildningen är inriktad mot. Enligt 6 kap 5 § gymnasieförordningen får yrkesintroduktion innehålla grundskoleämnen som eleven saknar godkända betyg i.

Av förarbetena till skollagen (prop. 2017/18:183 s. 84 och 96-98) framgår bl.a. följande: Gymnasieskolans introduktionsprogram saknar nationellt fastställda examensmål och programmens struktur och innehåll, dvs. vilka grundskoleämnen och gymnasiekurser som ingår i elevernas utbildning, är inte reglerat i detalj. Gemensamt för introduktionsprogrammen är att utbildningen ska utformas utifrån elevens behov och förutsättningar, men då krävs att dessa behov och förutsättningar bättre tydliggörs i den individuella studieplanen som ska upprättas för varje elev. Det förutsätter i sin tur att skolan har information om varje elevs behov och förutsättningar och kunskap om tidigare skolerfarenheter. Målet med introduktionsprogrammen är att så fort som möjligt uppnå behörighet till ett nationellt program eller att förbereda för arbetsmarknaden. Utbildningens längd ska anpassas till varje elevs behov så att eleven får förutsättningar att nå målet för sin utbildning. För den enskilda eleven innebär det att utbildningen kan vara två år, tre år eller kortare eller längre än så. Den individuella studieplanen ska utformas utifrån huvudmannens utbildningsplan och med utgångspunkt i elevens behov, förutsättningar och intressen. Den individuella studieplanen är således en mer preciserad beskrivning av syfte, längd och innehåll när det gäller den enskilde elevens utbildning. Eftersom introduktionsprogrammen saknar nationella examensmål behöver det vara tydligt för en elev som går på ett introduktionsprogram vad utbildningen ska syfta till och hur utbildningen planerats för att eleven ska få förutsättningar att nå målen för utbildningen. Mot denna bakgrund anser regeringen att det finns starka skäl till att elevens rätt att fullfölja utbildningen även kopplas till den individuella studieplanen.

Grundskoleämne och gymnasiekurs läses samtidigt

Enligt 15 kap. 2 § skollagen ska gymnasieskolan ge en god grund för yrkesverksamhet och fortsatta studier samt för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet. Utbildningen ska utformas så att den främjar social gemenskap och utvecklar elevernas förmåga att självständigt och tillsammans med andra tillägna sig, fördjupa och tillämpa kunskaper. Utbildningen i gymnasieskolan i huvudsak bygga på de kunskaper eleverna fått i grundskolan eller i motsvarande utbildning.

Av 15 kap. 22 § skollagen framgår att betyg ska sättas på varje avslutad kurs och i grundskolans ämnen i de fall undervisning i dessa får förekomma i gymnasieskolan.

Heltidsstudier

Av 17 kap. 6 § skollagen framgår att utbildningen på introduktionsprogram ska bedrivas i en omfattning som motsvarar heltidsstudier. Eleverna har rätt till i genomsnitt minst 23 timmars undervisning i veckan (garanterad undervisningstid). Utbildningens omfattning får dock minskas för en elev som begär det om huvudmannen bedömer att det finns särskilda skäl.

Skolinspektionens bedömning

Individuella studieplaner och utbildning utifrån planering

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i de individuella studieplanerna för elever som går introduktionsprogram. Skolinspektionens utredning visar att det i vissa studieplaner saknas uppgifter om utbildningens mål. Vidare visar utredningen att en individuell studieplan innehåller andra kurser än de som eleven har valt och att den inte innehåller de kurser som eleven faktiskt ges undervisning i.

Skolinspektionen bedömer även att utbildningen på introduktionsprogrammet programinriktat val inte följer en plan för utbildningen som beslutats av huvudmannen. Skolinspektionens utredning visar att huvudmannen inte har beslutat om någon plan för introduktionsprogrammet programinriktat val för innevarande läsår. Att huvudmannen uppger att de inför kommande läsår, 2023-2024, har beslutat om en sådan plan föranleder ingen annan bedömning, då skolan under innevarande läsår har elever som går detta introduktionsprogram.

Skolinspektionen bedömer vidare att elever på introduktionsprogram inte får den utbildning som är planerad för dem. Skolinspektionens utredning visar att flertalet elever under innevarande läsår inte ges undervisning i grundskoleämnen och kurser som de enligt sin individuella studieplan ska ges undervisning i. För elev som läser programinriktat val och som inte läser det grundskoleämne som är planerat och som saknas för behörighet till nationellt program, innebär denna brist även att utbildningen strider mot syftet med programmet då eleven inte så snart som möjligt kan bli behörig till den nationella program som utbildningen inriktas mot. Slutligen visar utredningen att undervisningen i två grundskoleämnen har avslutats långt innan planerat avslut enligt elevens individuella studieplan, trots att eleven inte erhållit godkända betyg i ämnena.

Grundskoleämne och gymnasiekurs läses samtidigt

Skolinspektionen bedömer att alla elever på introduktionsprogram inte får den undervisning de har rätt till. Skolinspektionens utredning visar att de elever som läser grundskoleämnena svenska, svenska som andraspråk och engelska undervisas tillsammans med elever som läser gymnasiekurserna svenska 1 och engelska 5 och att alla elever gör samma sak på lektionerna. Lärare som undervisar elever i grundskoleämnena svenska, svenska som andraspråk samt engelska uppger i intervju att undervisningen i dessa ämnen utgår från ämnesplanerna för de gymnasiekurser som övriga elever i klassen läser. Skolinspektionens utredning visar därmed att elever som ska ha undervisning i grundskoleämnena svenska, svenska som andraspråk och engelska inte ges undervisning utifrån kursplanerna i dessa ämnen utan utifrån ämnesplanerna för gymnasiekursen svenska 1 respektive engelska 5.

Heltidsstudier

Skolinspektionen bedömer att alla elever på introduktionsprogram inte får sin garanterade undervisningstid. Skolinspektionens utredning visar att två av skolans introduktionsprogramselever, enligt sina scheman, har en undervisningstid per vecka som är mindre än 23 timmar. Skolinspektionens utredning visar vidare att det varken har fattats beslut om reducerat program för dessa elever eller beslut om att utbildningens omfattning ska minskas på grund av särskilda skäl.

Huvudmannen har därmed inte säkerställt att det av individuella studieplaner för elever på introduktionsprogram framgår vad eleverna har kvar för att nå målen samt vad målet studierna är. Huvudmannen har inte heller säkerställt att elever på introduktionsprogram som inte har godkänt grundskolebetyg i ämnena engelska, svenska och matematik, undervisas i dessa ämnen. Huvudmannen har inte heller säkerställt att introduktionsprogramselevernans utbildning bygger på de kunskaper som eleverna fått i grundskolan i gymnasiekurserna engelska 5 och svenska 1.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 17 mars 2022 att elever i behov av extra anpassningar inte alltid gavs sådant stöd. Av Skolinspektionens utredning framkom att det fanns elever med stora individuella stödbehov som inte tillgodosågs. Vidare bedömde Skolinspektionen att alla lärare inte anmälde till rektorn då en elev trots extra anpassningar riskerar att inte nå kunskapskraven. Skolinspektionens utredning visade att det inte var tydligt för lärare när en anmälan ska ske, att en särskild blankett skulle användas av lärarna för att anmäla, men att lärarna var osäkra på när denna blankett skulle användas.

Huvudmannen har i sin redogörelse över vidtagna åtgärder uppgett bland annat följande. Skolan har utvecklat sin systematik i arbetet med att snabbt få en överblick över elevers behov och dokumentation av extra anpassningar. Det görs bland annat genom en systematisk screening av elever i år. Lärare anmäler till rektorn genom att lämna in en blankett där tidigare insatser och anpassningar beskrivs. Rutinen har uppdaterats under läsåret och är idag känd av alla lärare. Rektorn startar skyndsamt utredning av elevers behov med hjälp av professionerna i elevhälsoteamet.

Elever som fått F i betyg på kurser vid läsårsslut våren 2022

I samtliga intervjuer med elever som går på nationellt program uppger elever att många elever fick F i en kurs i våras, men att varken de eller deras vårdnadshavare hade fått någon information om det innan betyget sattes. Flera elever på hantverks- och naturbruksprogrammen berättar att de inte kunde få hjälp av en viss lärare, som undervisar i ämnen som elever har svårt för, under kursens gång och att det är många elever som misslyckades i den lärarens kurs som inte förstår varför.

Elever uppger vidare att de flera gånger pratade både med läraren och med specialpedagogen om att de behövde hjälp, men att de inte fick någon hjälp. Elever berättar att de även har pratat med både förre och nye rektorn om det. Flera elever på bygg- och anläggningsprogrammet och på restaurang- och livsmedelsprogrammet uppger vidare att de fick veta att de fick F i en kurs först när betyget kom. Andra elever uppger att de fick en F-varning sista veckan på terminen, men att de då inte hade någon tid att ordna till det. På fråga om man som elev får veta att man riskerar att få F i en kurs innan man får betyget och om man då får någon hjälp svarar flera elever nej. En elev säger att hen fick F i flera kurser och att hen bara visste om det i de kurser där hen själv hade frågat läraren innan. Elever säger vidare att lärare annars inte berättar att man riskerar F och att man inte får någon hjälp för att det inte ska bli ett F. På fråga om eleverna som fick F i kurser i våras erbjuds någon hjälp eller något stöd för att klara kurserna innan de var slut, svarar samtliga elever nej och att det är prövning som erbjuds.

På fråga om vilket stöd elever som fick F i svenska, matematik och engelska i våras, fick innan betyget sattes, uppger lärare som undervisar i gymnasiegemensamma ämnen att vissa elever flaggades, utreddes och fick stöd, medan andra elever inte dök upp. Vissa elever togs upp på höstens elevkonferenser, vissa elever fick hjälp av specialpedagog och vissa kanske inte blev utredda.

Lärare som undervisar i programgemensamma ämnen uppger att om en elev riskerar att inte nå målen i en kurs är rutinen att läraren ska meddela mentorn som sen ska prata med eleven och meddela specialpedagogen att det finns behov av extra anpassningar. Denna rutin har inte satt sig. Lärare berättar att föräldrar och elever kontaktar dem och berättar att elever har fått F utan att varken de som mentorer eller föräldrarna har fått besked om att eleven har en F-varning. När de som mentorer har frågat läraren om varför eleven fått F och om eleven varit F-varnad får de ofta svaret att läraren har tagit det muntligt med eleven och att det inte finns dokumenterat. Lärare uppger hen har blivit uppringd av flera ledsna elever som var chockade över att de fått F i kurser.

Personalen i elevhälsan uppger alla i intervju att de känner till att elever i våras fick F i betyg utan att veta om att de riskerade detta. En personal uppger att hen blev förbannad. Flera elever som fick F fick ingen individuell anpassning eller några extra anpassningar innan de fick F i kurserna. Några elever hade anmälts till dem under våren, men i flera fall hade inga anmälningar gjorts. Enligt personal från elevhälsan hade inga av dessa elever utretts innan de fick F.

Rektorn uppger att det inte finns några elever som är i behov av extra anpassningar som de inte har möjlighet att ge det stöd de behöver och att såvitt hen vet ger lärare anpassningar till elever som är i behov av det för att nå målen med kurserna. Rektorn uppger vidare att hen inte kan svara på om de elever som fick F i kurser i våras fick extra anpassningar innan de fick F i betyg.

Anmäla och utreda behov av särskilt stöd

På fråga om det finns någon rutin för hur och när lärare ska anmäla behov av utredning uppger lärare i gymnasiegemensamma ämnen att de har pratat om det, men att det inte är tydligt. Det senaste beskedet de har fått är att de ska skicka ett mail om de är oroliga för någon elev. Sedan vet de inte vad som händer förrän det kommer en anpassning. Lärarna uppger att de inte vet om det görs en utredning när de anmäler att behov finns. Flera lärare uppger att de har anmält elever i början på höstterminen, men att de inte vet om det har hänt något. Lärare uppger att de även har gjort nya anmälningar avseende samma elev. En lärare uppger att hen inte har någon klar bild över vad som gäller kring anmälningar och utredningar av särskilt stöd och vem som ansvarar för vad. På fråga om de på skolan bara har en elev med stora stödbehov, eftersom de bara har ett åtgärdsprogram, svarar flera lärare nej.

På fråga om när lärare anmäler att elevers behov behöver utredas, om eleven trots extra anpassningar riskerar att få F, uppger lärare i programgemensamma ämnen att de inte gör det utan att de lämnar över till elevhälsan och sen är det elevhälsan som beslutar vem som ska utredas. Lärare uppger att de inte tror att det är de som mentorer som ansvarar för att anmäla att en utredning behöver göras, när eleven får en F-varning. Lärare uppger vidare att hen har två elever som hen tycker att man ska undersöka om reducerat program kan vara ett alternativ. En av dessa elever anmälde i mars 2022, men läraren vet inte om eleven har utretts. Eleven har inte något åtgärdsprogram.

Personal från elevhälsan uppger att om extra anpassningar inte hjälper anmäler lärare till elevhälsan. Anmälan ska göras på en särskild blankett som lärarna ska fylla i och lämna till elevhälsan. Personal från elevhälsan uppger att alla lärare inte känner till att de ska anmäla på detta sätt, att det därför blir mycket korridorsnack och mail utan att lärare fyller i blanketten, men att de inte vill ha det så. Personalen uppger vidare att korridorsnack och mail inte tas emot som en anmälan, utan att lärarna måste göra en formell anmälan med blanketten. En personal uppger att ett mail kan leda till att de startar en utredning, medan en annan personal uppger att hen då bollar tillbaka till läraren och ber dem att göra mer anpassningar. Personal från elevhälsan uppger att de har tagit emot flera anmälningar under hösten, men att de inte har startat utredningar på alla elever som har anmälts. Det beror på vad anmälan gäller om de startar en utredning. Personal i elevhälsan uppger vidare att det finns två – tre elever som är anmälda som väntar på att utredas.

På fråga hur rektorn säkerställer att alla lärare anmäler att en elev behöver utredas för behov av särskilt stöd, uppger rektorn att hen gör det genom den rutin de har, där lärare ska fylla i en blankett och skicka till elevhälsoteamet (EHT). Rutinen finns och är känd av lärarna. När EHT tar emot blanketten ska de starta en utredning. På fråga om det kan vara så att anmälningar har kommit in till elevhälsan från lärare, men att utredningar inte startat för att anmälan inte har skett på rätt sätt med

blanketten, svarar rektorn kanske och att hen inte kan svara på frågan. Rektorn säger också att hen skulle se det som att lärarna behöver bli bättre på att anmäla till EHT och använda rätt kanaler. Rektorn säger vidare att de inte har 60 procent specialpedagog som det är tänkt och att specialpedagogen därför inte har hunnit starta utredningar i alla ärenden som anmälts, utan har varit tvungen att prioritera de svåra elevärendena.

Rätt att gå om en kurs

I samtliga intervjuer med elever berättar de att de inte har fått information om möjligheten att gå om en kurs som de inte har fått godkänt betyg i. En elev säger att hen bara har fått veta att om man misslyckas i svenska, engelska eller matematik kan man få göra en provning och då gör man tester på det som man inte har gjort eller blivit godkänd på tidigare. En annan elev berättar att det inte går att gå om en kurs utan att de har erbjudits att komplettera de delar som de missat på kursen vid provningen. På fråga om elever informeras om möjligheten att gå om en kurs uppger en lärare i gymnasiegemensamma ämnen att hen vet att eleverna ska ha den möjligheten, men att hen inte hört att eleverna har möjlighet att gå om kurser på denna skola. Personal från elevhälsan uppger att de tror att elever informeras om sin rätt att gå om en kurs och att den förra rektorn gjorde det. De uppger att det är avsatt tid i schemat för när de ska göra provning. Personal från elevhälsan uppger att elever som har missat en liten del får möjlighet att göra den del som de har missat på en provning. De uppger att eleverna inte behöver gå om hela kursen. Rektorn uppger att hen inte känner igen att elever som har fått F har getts information om rätten att gå om en kurs. Eleverna får göra provningar.

Reducerat program

På fråga om de har slutfört några utredningar under höstterminen, utöver den som resulterade i ett åtgärdsprogram, uppger personal från elevhälsan att en annan utredning blev klar förra veckan. Den eleven har, enligt personal från elevhälsan, inte fått något åtgärdsprogram eftersom eleven går introduktionsprogram. Eleven ska därför inte ges särskilt stöd utan har reducerat program som är beslutat i elevens individuella studieplan. Rektorn uppger att ytterligare ett åtgärdsprogram har blivit klart efter att Skolinspektionen begärde in material. Det åtgärdsprogrammet avser reducerat program för en elev på nationellt program. Rektorn uppger vidare att alla utredningar inte leder till åtgärdsprogram, utan de kan komma fram till att en annan insats behövs eller att det handlar om andra saker som att eleven inte mår bra.

Av en individuell studieplan för elev som går introduktionsprogram framgår, under rubriken *Omfattning*, att eleven läser *fullständigt* och att eleven inte ska läsa det grundskoleämne som saknas för behörighet till nationellt program och därefter motsvarande gymnasiekurs. Eleven uppger i intervju att hen inte har fått hjälp alls av skolan i ett grundskoleämne. Eleven uppger att skolan har sagt att de inte kan hjälpa hen eftersom hen ligger så långt bak i ämnet och att skolan därför har be-

stämt att eleven får läsa in detta grundskoleämne och gymnasiekursen själv senare, när eleven slutat på skolan. (se vidare s 26) Studie- och yrkesvägledaren bekräftar att eleven inte läser det aktuella ämnet och att eleven inte heller ska läsa gymnasiekursen eftersom eleven ligger långt efter i grundskoleämnet. På fråga om skolan inte sätter in stöd till eleven i det aktuella grundskoleämnet svarar studie- och yrkesvägledaren nej, troligen inte. När rektorn informeras om att eleven berättat att skolan beslutat att hen inte ska läsa grundskoleämnet mer på skolan då hen har så svårt för ämnet och att skolan inte kan ge hen stöd, uppger rektorn att hen inte känner till det.

Rektorn ombeds under intervjun den 14 oktober 2022 att till Skolinspektionen lämna in de beslut som, efter genomförd utredning, har fattats under hösten 2022 om att inte upprätta åtgärdsprogram alternativt information om att det inte har fattats sådana beslut efter att utredningar genomförts. Huvudmannen uppmanas därefter, den 9 november 2022 att senast den 24 november 2022 inkomma med begärda uppgifter. I skrivelse inkommen till Skolinspektionen den 24 november 2022 uppger rektorn att under hösten har tre utredningar slutförts som alla lett till åtgärdsprogram. Av de tre inskickade åtgärdsprogrammen framgår att det tredje åtgärdsprogrammet avser en elev som går år 1. Det åtgärdsprogrammet avser inte reducerat program.

Rättslig reglering

Elever som fått F i betyg på kurser vid läsårsslut våren 2022

Av 2 kap. 34 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

Av 3 kap. 5 § skollagen framkommer att om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Anmäla och utreda elevers behov av särskilt stöd

Av 3 kap. 7 § framgår att om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte

skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Rätt att gå om en kurs

Av 9 kap. 1 § gymnasieförordningen framgår att om en elev inte har fått lägst betyget E på en kurs, har eleven rätt att gå om kursen en gång. Har eleven slutfört kursen två gånger och inte fått lägst betyget E får eleven gå om kursen ytterligare en gång, om det finns särskilda skäl. En elev som inte har fått betyget E på gymnasiearbetet har rätt att göra om arbetet en gång. Om en elev har fått betyget F på en stor andel av kurserna under ett läsår får eleven, om det finns särskilda skäl, gå om också sådana kurser som eleven fått lägst betyget E på under läsåret. Enligt 9 kap 5 § gymnasieförordningen fattar rektorn beslut enligt 1 § efter det att eleven, vårdnadshavare och berörda lärare har fått yttra sig.

Reducerat program

Av 9 kap. 6 § gymnasieförordningen framgår att en elev i gymnasieskolan kan befrias från undervisning i en eller flera kurser eller gymnasiearbetet om eleven önskar det och har påtagliga studiesvårigheter som inte kan lösas på något annat sätt. Reducerat program beslutas inom ett åtgärdsprogram.

Skolinspektionens bedömning

Elever som har fått F i betyg på kurser vid läsårsslut våren 2022

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med extra anpassningar. Skolinspektionens utredning visar att elever i flera fall under föregående läsår fick F i betyg i kurser utan att dessförinnan ha fått kännedom om att de riskerade att inte klara betygskriterierna för kursen och utan att de dessförinnan fått stöd i form av extra anpassningar av undervisande lärare eller annan personal, för att nå betygskriterierna. Att lärare som undervisar i gymnasiegemensamma ämnen uppger i intervju att vissa elever fick stöd föranleder ingen annan bedömning då intervjuer med såväl elever som deras mentorer och elevhälsans personal visar att något stöd inte gavs till dessa elever innan de fick F i betyg.

Huvudmannen har därmed inte säkerställt att elever skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Anmäla och utreda elevers behov av särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att rektorn inte ser till att utredningar av elevers behov av särskilt stöd startar efter det att lärare har anmält behov av en sådan utredning. Skolinspektionens utredning visar att en lärares anmälan inte alltid tas emot som

en anmälan om utredning, om den inte sker på en särskild blankett, vilket resulterar i att utredningar inte startar i dessa fall. Intervjuer med personal från elevhälsan och rektorn visar vidare att utredningar inte har startat efter alla anmälningar som har gjorts under hösten, att det beror på vad anmälan gäller, att de har prioriterat vissa ärenden och att flera elever väntar på att utredas.

Huvudmannen har därmed inte säkerställt att det vid anmälan av en elevs behov av särskilt stöd startas en utredning av elevens behov av särskilt stöd.

Rätt att gå om en kurs

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister i arbetet med att informera om och möjliggöra för elever att gå om kurser som de inte fått lägsta betyget E på. Av samtliga intervjuer framgår att elever inte informeras om rätten att gå om en kurs som de har fått F i, utan att eleverna då informeras om möjligheten att göra en provning.

Reducerat program

Skolinspektionen bedömer att rektorn inte fattar beslut om reducerat program i enlighet med författningarnas krav. Utredningen visar att beslut om reducerat program har fattats för elev på introduktionsprogram, men att beslutet inte har fattats inom ett åtgärdsprogram. Intervju med elever och SYV visar vidare att en elev på introduktionsprogram har stora stödbehov för att nå de betygskriterier som minst ska uppnås i ett visst ämne. I stället för att ge eleven de extra anpassningar hen behöver eller det särskilda stöd som en utredning kan visa att hen behöver, har skolan beslutat att eleven varken ska läsa grundskoleämnet eller därefter motsvarande gymnasiekurs. Uppgifterna motsägs varken av rektorn i intervju eller av huvudmannen efter kommunikering av protokoll. Ett beslut om att reducera elevens utbildning får därmed anses har fattats även för denna elev. Då eleven uppger att skolan har bestämt att eleven ska läsa grundskolämnet och gymnasiekursen när eleven har slutat på skolan får beslutet anses ha fattats utan att eleven själv önskar det, vilket strider mot författningarnas krav. Eftersom det bara finns tre åtgärdsprogram på skolan och det åtgärdsprogram som avser reducerat program gäller för en elev på nationellt program, visar utredningen att något beslut om reducerat program inte heller i detta fall är fattat inom ramen för ett åtgärdsprogram.

Skolinspektionen vill i detta sammanhang påpeka att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska ett åtgärdsprogram utarbetas, oavsett om eleven går nationellt program eller introduktionsprogram. Skolinspektionen vill även påpeka att rektorn har en skyldighet att säkerställa att alla elever får de extra anpassningar alternativt det särskilda stöd en utredning kan visa att eleven behöver för att nå de betygskriterier som minst ska uppnås i de grundskoleämnena eller gymnasiekurser som ingår i elevens utbildning.

Huvudmannen har därmed inte säkerställt att elever skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar samt att det vid anmälan av en elevs behov av särskilt stöd startas en utredning av elevens behov av särskilt stöd.

Prövning av ekonomiska förutsättningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 24 maj 2022 (dnr 2022:1876) att Hvilan Utbildning AB saknar ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. Skolinspektionens utredning visade att verksamheten inte bär sina kostnader och att huvudmannen redovisar ett stort underskott innevarande räkenskapsår, trots att en fastighet har sålts med reavinst under perioden. Att huvudmannen inte bär sina kostnader har lett till att bolagets tillgångar i snabb takt minskat och att bolaget har en mycket svag betalningsförmåga.

Huvudmannens inlämnade dokumentation

Huvudmannen har i sin redogörelse över vidtagna åtgärder uppgett en rad aktiviteter för att få ekonomin i balans. Huvudmannen uppger att nya ägare tillträtt, att gymnasieverksamheten i Lund och Stockholm sålts samt att värdet på mark och fastighet skrivits upp.

Huvudmannen har den 24 augusti 2022 inkommit med balans- och resultatrapport för räkenskapsåret 2021/2022 samt för perioden den 1 juli 2022 till och med den 31 juli 2022. Den 18 och den 27 oktober 2022 inkom huvudmannen med kompletterande underlag i form av balans- och resultatrapport för perioden juli 2022 till och med september 2022, ett styrelseprotokoll från möte den 22 juni 2022 samt ett utdrag från skattekontot för perioden 23 mars 2022 till och med 14 oktober 2022. Vidare har huvudmannen inkommit med årsredovisningar för Hvilan Utbildning ABs nya ägare, Hushållningssällskapet Kalmar-Kronoberg-Blekinge, Hushållningssällskapet Sjuhärad samt Hushållningssällskapet Skåne. I det inlämnade materialet finns även ett aktieägaravtal daterat den 28 juni 2022, bokföringsunderlag avseende inkråmsförsäljningen samt en förteckning över "likviditetstillskott samt transaktioner av engångskaraktär". Vidare har kopior av tre reverser inkommit.

Omständigheter avseende frågan om verksamheten bär sina kostnader

Av de ekonomiska underlagen framgår att verksamheten inte bär sina kostnader, även om förlusterna innevarande räkenskapsår synes minskat. Enligt årsredovisningen för 2021/2022 uppgår resultatet efter finansiella poster till minus 23,2 miljoner kronor. Inte heller för perioden juli till och med september 2022 bär verksamheten sina kostnader. Enligt en resultatrapport för perioden uppgår den preliminära förlusten efter finansiella poster till minus 2,9 miljoner kronor. Av rapporten framgår att en försäljningsförlust om knappt 2,5 miljoner kronor ingår. Förlusten avser försäljningen av de båda skolenheterna i Lund och Stockholm.

Omständigheter avseende frågan om huvudmannen har medel för förlusttäckning

Av årsredovisningen framgår att huvudmannen har egna medel för förlusttäckning. Enligt årsredovisningens balansräkning per den 30 juni 2022 uppgår huvudmannens egna kapital till 20,3 miljoner kronor. Det fria egna kapitalet uppgår dock till

minus 8,4 miljoner kronor. Det innebär att årets förlust 2021/2022 om 20,3 miljoner kronor delvis täcks av bundet eget kapital i form av en uppskrivningsfond. Av styrelseprotokoll daterat den 22 juni 2022 framgår att styrelsen beslutat om att skriva upp bolagets byggnader och mark med 28,7 miljoner kronor. Efter uppskrivning uppgick värdet för byggnader och mark till 48,9 miljoner kronor. Uppskrivningen har inneburit att det bundna eget kapital ökat med 20,3 miljoner. Några likvida medel har inte tillförts bolaget i samband med uppskrivningen. Av årsredovisningen 2021/2022 framgår dock att huvudmannen erhållit ett aktieägartillskott om 550 000 kronor.

Omständigheter avseende frågan om huvudmannens förmåga att betala

Av de ekonomiska underlagen framgår att huvudmannen har en svag kassalikviditet. Balansrapporten per den 30 september 2022 visar visserligen att kassalikviditeten stärkts jämfört med balansrapporten per 31 mars 2022, vilken låg till grund för föreläggandet, men likviditeten är fortsatt svag. De kortfristiga skulderna överstiger fortfarande omsättningstillgångarna med 4,6 miljoner kronor. Vidare visar balansrapporten att huvudmannens avsättningar och långfristiga skulder ökat med nästan 12 miljoner kronor sedan föreläggandet. Huvudmannens kortfristiga skulder har dock minskat under perioden, bland annat tack vare ökad långfristig belåning från ägarna.

Av förteckning över "likvidtillskott samt transaktioner av engångskaraktär" som huvudmannen inkommit med för perioden april till och med september 2022 framgår att verksamheten tillförts likvida medel om 11,3 miljoner kronor. Drygt 6,3 miljoner av dessa medel har erhållits genom en försäljning av de båda skolenheterna i Lund respektive Stockholm. Resterande likvidtillskott avser lån från huvudmannens nya ägare om totalt 5 miljoner kronor. Vidare framgår av förteckningen att huvudmannen även lånat 3 miljoner kronor av sin tidigare ägare, GRO, i juli 2022. Ett lån som återbetalats i september 2022.

Av aktieägaravtal undertecknat i juli 2022 framgår att två av ägarföretagen förbundit sig att i samband med köpet låna ut rörelsekapital om maximalt 15 miljoner kronor i samband med köpet enligt punkt 5.6. Vidare framgår, av punkt 5.4 i aktieägaravtalet, att två parter gemensamt kan anmana den tredje parten att medverka i förhållande till sitt aktieinnehav med tillskott av det belopp som erfordras för att soliditeten ska överstiga 10 procent om bolagets soliditet vid något tillfälle understiger 10 procent.

Vidare framgår av preliminär resultatrappport för perioden juli till och med september 2022 att den löpande verksamheten genererat likvida medel. Det framkommer när icke likvidpåverkande poster, så som avskrivning och reaförluster, justerat resultatet efter finansiella poster som för att visa rörelsens kassaflöde. Enligt årsredovisningen 2020/2021 uppgick dock kassaflödet från den löpande verksamheten före förändringen av rörelsekapital till minus 20,1 miljoner kronor.

Av skattekontoutdrag den 23 mars till den 14 oktober 2022 framgår att huvudmannen i huvudsak betalat skatter och avgifter i tid och enligt UC utdrag per den 22 november 2022 framgår att huvudmannen inte har några betalningsanmärkningar och ingen registrerad skuld hos Kronofogdemyndigheten.

Vidtagna åtgärder avseende överlåtelse av verksamheter samt ägarbyte

Huvudmannen har redovisat att den plan som presenterats inför Skolinspektionens beslut i maj om inkråmsförsäljning samt ägarbyte har genomförts. Eruditia AB beviljades tillstånd av Skolinspektionen den 22 augusti 2022 att överta tillstånden för Hvilan gymnasiet i Lund och Hvilan gymnasiet i Stockholm (dnr 2022:4738 och 2022:4739).

Av protokoll från bolagsstämman den 14 september 2022 framgår att Hvilan Utbildning AB har nya ägare; Hushållningssällskapet Kalmar-Kronoberg-Blekinge, Hushållningssällskapet Sjuhärad samt Hushållningssällskapet Skåne. Årsredovisningen för räkenskapsåret 2021/2022 är undertecknat samma dag av avgående styrelse enligt protokollet.

Rättslig reglering

Enskilda får enligt 2 kap. 5 § skollagen efter ansökan godkännas som huvudmän för bland annat gymnasieskola. Godkännande ska enligt 2 kap. 5 § andra stycket skollagen lämnas bl.a. om den enskilde har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Av förarbetena till skollagen framgår att kravet på ekonomiska förutsättningar syftar till att minska risken för plötsliga nedläggningar. Det är angeläget att tillsynsmyndigheterna kan ingripa innan bristande ekonomiska förutsättningar har hunnit drabba elever eller brukare. Om en tillsynsmyndighet exempelvis konstaterar att det finns en risk att verksamheten inom en nära framtid kommer att gå i konkurs bör detta kunna vara ett skäl att ingripa mot verksamheten. I kravet på ekonomiska förutsättningar ligger att verksamheten ska bedrivas på ett sätt som innebär att den bär sina kostnader och att det finns ekonomiskt utrymme för nödvändiga investeringar. Det kan bli aktuellt att ingripa mot en aktör om ekonomin kraftigt försämras, t.ex. genom vikande elevunderlag eller att aktörens tillgångar minskar, på ett sådant sätt att det påverkar förutsättningarna att bedriva en verksamhet av godtagbar kvalitet enligt lagar och andra föreskrifter. Om verksamheten visar ett underskott bör det vägas in om det finns fonderade eller andra medel, exempelvis en bankgaranti, tillgängliga för att hantera underskottet. En prognos som visar att det finns förutsättningar att inom skälig tid nå ett överskott kan också vara en indikation på att kravet är uppfyllt (se prop. 2017/18:158 s. 50, 53 och 122).

I 26 kap. 3 § första stycket sista punkten skollagen anges att Skolinspektionen har tillsyn över att enskilda som godkänts av Skolinspektionen fortlöpande uppfyller kraven i 2 kap. 5 § skollagen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Hvilan Utbildning AB saknar ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. I kravet på ekonomiska förutsättningar ligger att verksamheten ska bedrivas på ett sätt som innebär att den bär sina kostnader och att det finns ekonomiskt utrymme för nödvändiga investeringar. Utredningen visar att verksamheten fortsatt inte bär sina kostnader.

Av utredningen framgår att huvudmannens förluster lett till bolagets svaga betalningsförmåga vilket även innebär ett ökat behov av internt tillförda medel, det vill säga verksamheten behöver generera ett positivt kassaflöde. Huvudmannens åtgärd att skriva upp fastigheter och mark innebär att aktiekapitalet behållits intakt, men åtgärden har inte inneburit att några medel tillförts bolaget. Utredningen visar dock att huvudmannens likviditet förbättrats något, bland annat genom en inkrämsförsäljning och inlåning från ägarna. Vidare bedömer Skolinspektionen att huvudmannen inte genom aktieägaravtalet kan anses tillförsäkrad ytterligare medel från ägarna. Därutöver kan huvudmannens skyldighet att avhjälpa övriga brister i detta beslut komma att innebära ytterligare påfrestningar på huvudmannens ekonomi och likviditet. Det är därför av största vikt att huvudmannen skyndsamt vidtar åtgärder som innebär att huvudmannen bär sina kostnader och att det därmed finns ekonomiskt utrymme för nödvändiga investeringar.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Ett föreläggande får förenas med vite. Ett föreläggande ska förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt (26 kap. 27 § skollagen). Eftersom Hvilan Utbildning ABs verksamhet vid Hvilan Gymnasium Kabbarp inte uppfyller de krav som följer av föreskrifter som gäller för verksamheten finns det skäl att förelägga Hvilan Utbildning AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att uppfylla författningarnas krav.

Skolinspektionen bedömer att de påtalade bristerna utgör ett allvarligt missförhållande och att bristerna allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Skolinspektionen gör en samlad bedömning av de olika bristerna sammantagna och beaktar härvid följande. Bristerna i undervisningen är omfattande då de rör en stor del av undervisningen vid skolenheten för elever på vissa program och får till följd att dessa elever inte får den utbildning och undervisning de har rätt till. Därutöver finns det omfattande brister på betygssättning, utbildning på introduktionsprogram, extra anpassningar och särskilt stöd samt ekonomiska förutsättningar. Bristerna är var för sig av allvarlig karaktär. Skolenheten brister i förhållande till krav i författningarna som är centrala för elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen och även för att upprätthålla likvärdighet. Flertalet av

de brister som konstateras i detta beslut har pågått under en längre tid, åtminstone under hela läsåret 2021/22. Huvudmannen har inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att avhjälpa de brister som konstaterats i beslut den 17 mars och den 25 maj 2022. Därutöver konstaterar Skolinspektionen i detta beslut ett antal nya brister. Föreläggande ska därför förenas med vite. Det har inte framkommit något särskilt skäl som gör vitet obehövligt.

Ett vitesbelopp ska enligt 3 § viteslagen (1985:206) fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och till omständigheterna i övrigt kan antas förmå honom att följa det föreläggande som är förenat med vitet. Med hänsyn till huvudmannens ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt bedömer Skolinspektionen att vitesbeloppet ska bestämmas till 800 000 kronor.

Områden utan konstaterade brister

Lärlarled undervisning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 17 mars 2022 att det fanns undervisning på skolenheten som inte bedrevs under ledning av lärare. Skolinspektionens utredning visade att det på hantverksprogrammet fanns lektioner där undervisande lärare undervisade en klass i en kurs och en annan klass i en annan kurs samtidigt.

Huvudmannen har i sin redogörelse över vidtagna åtgärder uppgett bland annat följande. Det förekommer ingen systematisk dubbelundervisning på skolenheten. Det innebär att all undervisning är lärlarled. Däremot kan det uppstå handledningstillfällen i samband med att blomsterbutiken är öppen.

Av intervjuer med elever och lärare framgår att lärare fortsättningsvis undervisar i olika kurser och olika klasser samtidigt. Utredningen visar dock att såväl elever som lärare upplever att eleverna ges lärlarled undervisning på alla lektioner.

Rättslig reglering

Enligt 1 kap. 3 § skollagen definieras undervisning som sådana målstyrda processer som under ledning av lärare syftar till utveckling och lärande genom inhämtande och utvecklande av kunskaper och värden.

Av 2 kap. 15 § skollagen framgår att en legitimerad lärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver. Detsamma gäller en lärare som är undantagen från krav på legitimation enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 13 § tredje stycket och den som bedriver undervisning i fall som avses i 17 § och 18 § andra stycket 1-3.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Hvilan Utbildning AB brutit mot bestämmelserna när det gäller lärarledd undervisning. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Mentorer

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 17 mars 2022 att skolans mentorer inte följer elevers kunskapsutveckling och studiesituation med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet. Av Skolinspektionens utredning framkom att mentorerna inte kunde följa sina mentorselevers kunskapsutveckling och ha en övergripande bild av elevens studiesituation och utbildning som helhet, förutom i de ämnen de undervisar eleven i.

Huvudmannen har i sin redogörelse över vidtagna åtgärder uppgett bland annat följande. Det gemensamma och systematiska arbetet i Schoolsoft säkerställer att mentorerna har en god förutsättning att följa sina elevers utveckling. Även de systematiska klasskonferenserna samt regelbundna kollegiemöten säkerställer en god möjlighet för mentor att följa sina elevers utveckling mot målen i dialog med kollegor.

Rättslig reglering

Enligt 15 kap. 19 a § skollagen ska varje elev ha en mentor som ska följa elevens kunskapsutveckling och studiesituation med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet. Mentorn ska särskilt uppmärksamma tecken på att eleven kan behöva stöd och i så fall skyndsamt informera berörd skolpersonal.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Hvilan Utbildning AB brutit mot bestämmelserna när det gäller mentorers arbete att följa elevernas kunskapsutveckling och studiesituation. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Tillgång till elevhälsa

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 17 mars 2022 att skolan inte har ett förebyggande och hälsofrämjande arbete och att tillgången till elevhälsa inte uppfyller författningarnas krav

Huvudmannen har i sin redogörelse över vidtagna åtgärder uppgett bland annat följande. Sedan våren 2022 har skolpsykolog medverkat i möten med elevhälsoteamet vid två tillfällen per termin. Vid dessa tvåtimmarsmöten har fokus varit att ta fram strategier för det förebyggande elevhälsoarbetet., tillsammans med teamets

alla professioner. Dessa förebyggande och strategiska möten fortlöper även fortsättningsvis med två träffar per termin i syfte att ändra balansen i elevhälsoteamet från åtgärdande till förebyggande.

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 25 § skollagen ska det finnas elevhälsa för eleverna i gymnasieskolan. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Hvilan Utbildning AB brutit mot bestämmelserna när det gäller tillgång till elevhälsa. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Målinriktat arbete mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 17 mars 2022 att huvudmannen inte ser till att det inom ramen för utbildningen bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever, när det gäller skyldigheten att anmäla samt ta emot anmälningar om alla händelser som av elever kan upplevas som kränkande behandling.

Huvudmannen har i sin redogörelse över vidtagna åtgärder uppgett bland annat följande. Anmälan görs via skolans tillbudsblankett, som lämnas till rektor för skyndsamt utredning av det inträffade samt anmälan till huvudman. Alla elever och personal har fått information och utbildning av rutinen i samband med en temadag vid läsårsstarten. Tillbudsrapporter redovisas vid skolans skyddskommittémöten där även elevskyddsombud finns representerade och utgör ett underlag för kommande läsårs plan mot kränkande behandling. Med den ökade kunskapen om hur rutinen vid kränkande behandling fungerar i både personal- och elevgrupp, ökar sannolikheten att kränkningar eller känsla av kränkning blir känd för rektor och huvudman. Rektor utreder händelser sakligt, tillsammans med mentorer och professioner från elevhälsan och kan med hjälp av utredning ta beslut om åtgärder för att förhindra framtida kränkningar.

Rättslig reglering

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband

med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Hvilan Utbildning AB brutit mot bestämmelserna när det gäller skyldigheten att anmäla kränkande behandling. Ärendet ska därför avslutas även i denna del.

X Maria Wassén

Beslutsfattare
Signerat av: Maria Wassén

X Viveka Berglund

Föredragande
Signerat av: Viveka Berglund

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Vivianne Majoros Wastrell, ekonomerna Christina Lundborg och Linnea Holmström Svedin och enhetschefen Ildiko Lundqvist medverkat.

Bilaga: Hur ni överklagar

Om ni anser att beslutet om föreläggande vid vite är felaktigt kan ni överklaga det genom att skriva till förvaltningsrätten. Ställ överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm, men skicka det till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund, eller till skolinspektionen@skolinspektionen.se.

Ange följande i överklagandet:

- Namn, personnummer eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer.
- Vilket beslut ni överklagar och ärendets diarienummer.
- Vilken ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras.

Om ni anlitar ett ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress och telefonnummer anges.

Överklagandet ska ha kommit in till Skolinspektion inom tre veckor från den dag ni har fått del av beslutet. Om ni företräder det allmänna, t.ex. en kommun, ska överklagandet istället ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid kommer Skolinspektion att pröva om beslutet ska ändras och sedan skicka överklagandet, handlingarna i det överklagade ärendet och eventuellt nytt beslut till Förvaltningsrätten i Stockholm.